

Draugai skaitytojai! Mes nuo jūsų daugiau nieko nereikalaujame, kaip tik prikalbinkite po vieną naują skaitytoją! Pasistengkite tai padaryti!

LAISVĖ

Kiekvienas L. S. S. narys privalo nusipirkti knygą "Karolis Marksas, jo gyvenimo ir mokslo charakteristika". Kaina \$1.00; gerai apdarais \$1.50.

Karės Veikimas.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Sulyg vėliausių pranešimų, artilerijos kova, kurioj jau nuo kelių dienų vokiečiai lošia svarbiausią dalį, tęsiasi veik be sustojimo visame fronte nuo Ypres apielinkių Flandrijos iki Amiens apielinkės Pikardijos. Pėstininkai veik visai nieko neveikia vien tik labai pasidaužino šnipinėjimai iš abiejų pusių kaip ant žemės, taip ir ore.

Tačiau artilerijos šaudymas iki šiol jokioj fronto vietoj nepasiekė to smarkumo, kuris paprastai pranašauja greitą pradėjimą užpuolimo. Bombardavimas talkininkų pozicijų vedamas metodiskai ir sistematiškai, kaip ir tolimą užpuolimą rengiant. Talkininkų batarjos narsiai atsako priešams.

Abi pusės stengiasi šnipinėjimais patirti kas darosi prieš linijų užpakaly, bet talkininkams tas geriau sekasi, nes vokiečių orlaivystė jau nuo kelių savaitių žymiai yra suirusi.

Kanuolės veikia Somme lygumoj.

Šiandieniniai anglų oficialiai pranešimai minėja apie ypatingai smarkų vokiečių artilerijos veikimą Somme upės ligumoj ir palei Ancere upę į šiaurę link Albert. Somme apygarda paprastai skaitosi tarpe Arras ir Amiens pozicijų, bet ypač tarpe Amiens ir Albert apie penkiolika mylių frontas. Tikimasi, kad čia tai bus sekantis vokiečių užpuolimas.

Flandrijoj labai pasididino patrūlių veikimas. Netoli Robecq, į šiaurę nuo upės Lys, anglai įėjo į vokiečių pozicijas ir pagavo keletą nelaisvių. Toliau į šiaurvakarus nuo Merville, vokiečiai taip-pat bandė užpulti, bet buvo atmušti.

Pikardijos padėjimas yra tokis kaip ir pirmiaus. Francūzai praneša apie nuolatinį bombardavimą talkininkų linijų šiaurinėse ir pietuose nuo Avre upės, į pietrytus nuo Amiens. Amerikiečių artilerija labai smarkiai veikia Montdidier apielinkėj. Daugely vietų amerikiečių šoviniai pasekmingai sunaikino vokiečių amunicijos sandėlius ir kitką linijų užkaly.

BELAISVIAI SAKO, HINDENBURGAS ESĄS MIRĖS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

London, 14 d. gegužės. — Anglų aficeriai rašo iš Francijos, jog visi nelaisvėn paimami vokiečiai sako, kad feldmaršalas Hindenburgas esąs miręs.

Tuo pačiu laiku vis daugiau kalbama apie generolą Mackensen, kuris būk tai suteiksiąs vokiečiams pergalę. Laikraštis "Daily Express", kuris tą žinią paduoda, spėja, kad tos paskalos leidžiamos tyčia, kad tuomi pateisinti didžiojo užpuolimo nepasisekimus.

VOKIETIJOJ STREIKIERIAI VERČIAMSI BADAUTI.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Amsterdam, 11 d. gegužės. — Kad perspėti atsikartojimą streikų pramenės apskrčiuose, Vokietijos valdžia įvedė žiaurią sistemą maisto padalinime. Sulygtos sistemos visi miestai, turinti daugiau 100,000 gyventojų, gali turėti maisto atsargai tik ant trijų dienų. Tokiu būdu, iškilus streikui galima tuojuo sulaikyti maisto privežimą ir badavimu galima bus greit priverst streikierius pasiduot.

VOKIETIJA IMA KARIUMENĖN JAUNUS BELGUS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Washington, 8 d. gegužės. — Iš Francijos oficialiai praneša, kad vokiečiai prievarta išvežė iš Brusselio į Vokietiją 700 jaunų belgų. Tie jaunikaičiai paėjo iš vokiečių, bet buvo gimę Belgijoje ir buvo Belgijos piliečiai. Išvežtieji būsią verčiami stoti į kariumenę.

GLASGOWE SUAREŠ-TUOTAS BOLŠEVIKŲ KONSULAS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Edinburgh, 11 d. gegužės. — Už prakalbas priešėjimą į kariumenę, rusų bolševikų valdžios konsulas Glasgowe, John MacLean, tapo nuteistas penkiems metams kalėjimo. Teisme prikirodyta, kad jis viešai ragino darbininkus panaikinti visus įstatymus ir vieton parlamento įkurti organizaciją panašią į Rusijos tarybas.

Kaizeris Reikalauja Lietuvos Padėti Kariauti.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

London, 14 d. gegužės. — Oficialis vokiečių valdžios pranešimas gautas čia per Amsterdamą skelbia, kad kaizeris apšaukė Lietuvą neprigulminga su išlyga, kad Lietuva "pasidalyt karės sunkenybes su Vokietija, kuri užtikrina Lietuvai liuositybę."

"Neprigulmybė" irgi yra neprigulmybė "sujungta su vokiečių imperija".

Išsireikšimas "pasidalyti su Vokietija karės sunkenybes" gali reikšti greičiausiai tą, kad vokiečiai bandys suverti iš buvusių Rusijos pavaldinių lietuvišką armiją, kaip jie pirmiaus norėjo suverti lenkų armiją arba, taip vadinamus, lenkų legionus. Tačiau ta lenkų armija nebuvo pasekminga ir turėjo būt išskirstyta.

MACKENSENO ARMIJA EINA Į FLANDRIJĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Exchange Telegraf gavo žinių iš Amsterdamo, jog per Liege (Belgijoje) važiuoja vakarų fronton vokiečių kariumenė iš Rumunijos. Jau pervaziavo viena raitorių divizija ir greitai laukiama dar daugiau. Geležkeiliams įsakyta visus kitus traukinius sulaikyti, o greičiausiai praleisti tą kariumenę.

Eina kalbos, kad Mackensen'as vyksta vakarų frontan.

Galimas daiktas, kad minėta raitarija yra dalis vokiečių spēkų, kurios veikė Rumunijoje, o dabar, Rumunijai susitaikius, jos ten jau nereikalingos.

Jau nuo nekurio laiko iš daugelio šaltinių eina žinių, kad generolas Mackensen'as, kuris kariavo Rumunijoje, dabar vyksta vakarų frontan.

PORTUGALIJOS BUS RELIGIŠKA IR POLITIŠKA LAISVĖ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Lisbon, 14 d. gegužės. — Portugalijos prezidentas Paes šiandien išleido proklamaciją, kuri paskelbia, jog nuo dabar Portugalijoj įvedama pilna religiška ir po-

litiška laisvė. Sykiu paskelbia amnistiją-dovanojimą visiems politiškoms prasi-kaltėliams apart tūlų senosios valdžios šalininku.

Praneša, kad D. Betancourt, buvęs Portugalijos ambasadorium Francijoje, bus paskirtas ministerių pirmirinku.

Prezidentas Paes vadavo neseniai įvykusią revoliuciją, kuri nuvertė prezidento Machado valdžią.

WILSONAS REIKALAUJA SENATO PRIPAZINTI MOTERIMS BALSAVIMO TEISES.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Washington, 14 d. gegužės. — Prezidentas Wilsonas išnaujo parodė savo prijavimą lygioms moterų teisėms ir aiškiai parėmė lygių teisių šalininkus.

Dabar, esant moterų teisių billiui senate, jisai taip-pat energiskai kreipiasi į senatą, kaip jis tai darė, kada tasai billius buvo atstovų name svarstomas. Prezidentas aiškiai duoda visiems senatoriams suprasit, kad jis skaito lygių teisių įstatymo priėmimą pereiga, kurios negalima ignoruoti. Tas faktas užtikrina, jog priėjus prie galutinio balsavimo billius bus priimtas.

92 SVARŲ CHINIETIS NO REJO ĮSTOT KARIUMENĖN.

Buffalo, N. Y., 11 d. gegužės. — Tūlas chinietis, Lee Fat, labai norėjo pastoti kareiviu, bet vietinė karišk komisija jo nepriėmė, nes permažai sveria. Kareivis turį sverti mažiausiai 100 svarų, chinietis gi sveria tik 92 svaru. Jisai pasisakė jau ir kitur bandęs įstoti kariumenėn, bet taipgi nenusisekė. Jisai visgi turi viltį, kad jį priims bent už skalbėją.

RUMUNIJOJ PARLIAMENTAS PALEISTAS, APSKELBTA TAIKA IR NEUTRALITETAS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Amsterdam, 11 d. gegužės. — Iš Bucharesto praneša, kad karaliaus dekretu tapo paleistas Rumunijos

parlamentas. Paskirti nauji rinkimai ir naujas parlamentas susirinks 17 d. birželio.

Rumunijos valdžia savo proklamacijoj užimtas ir neužimtas apygardas praneša, kad jau padaryta taika ir kad šalis dabar vėl bus neutrališka ir valdysis savo konstitucijinėmis įstaugomis, kurių karė visai nepalietė.

VOKIEČIŲ REIKALAVIMAI PADARYTŲ RUSIJĄ VOKIETIJOS KOLONIJA.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

London, 11 d. gegužės. — Iš Maskvos praneša, kad vietos laikraščiai paskelbė, jog Vokietijos ambasadorius, grafas von Mirbach, neseniai įdavė žmonių komisarijų tarybai ultimatumą, kuriuo reikalaujama tuojau išpildyti tokius reikalavimus, kurie padarytų Rusiją stačiai Vokietijos kolonija. Svarbiausi ultimatumo reikalavimai esą užbaigimas klausimo apie belaisvius, visišką sustabdymą ginklavimosi ir iškrickymas neseniai suorganizuotos kariumenės apgynimui Maskvos ir kitų Rusijos miestų.

Žinios iš Rusijos.

Bolševikai mušasi su anarchistais.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Moskva, 14 d. gegužės. — Pereitos subatos naktį miesto vidury prasidėjo mūšys bolševikų kariumenės su anarchistais. Tarybų kariumenė apšautė anarchistų valdybą, ant kurios viršaus plevėsavo juoda vėliava ir pradėjo šaudyti į vėliavą. Anarchistai atsakė granatomis ir mašininėmis kanuolėmis.

Panašūs mūšiai įvyko ir kitose gatvėse. Viena anarchistų kuopa, žinoma kaip anarchistai federalistai, kurie kerenskiniai socialistai pasirodė nenaudėliais. Lieka tik viena priešinga grupė, tai anarchistai, bet siems trūksta politiškios energijos.

Kalbama apie perkėlimą bolševikų valdžios į Uralo kalnus.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Paimdami Rostovą-prie-Dono, vokiečiai įgijo kontrolę Kaukazo, jāvų auginimo

apskričių Donėco lygumose ir anglų, geležies ir kerensino plotų. Šiaurinė Rusija dabar likosi atskirta nuo Kaukazo apart vieno geležkelio, kuris eina per Caricina, pietinė Saratovo gubernijos daly, bet ir tą kelią vokiečiai dabar grėsia užimti.

Užėmimas Rostovo-prie-Dono, sykiu su puolimu Krivostopolio, nuvertimu Ukrainos Rados ir įsteigimu Ukrainoj buržuaziškios valdžios po visuotina vokiečių kontrole, padarė Maskvoj ir Petrograde didelį įspūdį. Didžiuma mano, kad vokiečiai eis tolyn į vidurinę Rusiją, ir jau kalbama apie perkėlimą valdžios į Ekaterinburgą, Uralo kalnuose.

Vokiečių nuvertimą Ukrainos valdžios, su kuria jie buvo padarę taiką, šiaurinė Rusijoj skaito pirmu žingsniu prie griovimosi į vidurinę Rusiją. Bėgy kelių artimiausių savaitių gal bus nuspręstas Petrogrado ir Maskvos likimas ir dabar spėjama, kad tarybų valdžia turės arba visai pasiduoti vokiečių kontrolei, arba ištrauktis į rytus ir gintis nuo įsiveržėlių.

Atkaktų pasipriešinimą rusams sunku bus parodyti dėlei trūkumo visokių reikmenų ir technikos žinovų.

Begailestingas vokiečių šeiminkavimas Ukrainoj sukėlė didžiausį pasipiktinimą ir bolševikų valdžia vis labiau linksta prie to, kad priimti talkininkų pagelbą jei tik talkininkai pripažins bolševikų valdžią.

Sako, apie monarchiją Rusijoj nėra ko svajoti.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Moskva, 14 d. gegužės. — Adolf Joffe, naujas Rusijos ambasadorius Berlyne, pasikalbėjime su korespondentu pasakė, kad apie atnaujinimą Rusijoj monarchijos nėra ko nei svajoti. Jisai toliau pasakė:

"Rusijoj dabar nėra ant tiek galingos spēkos, kuri galėtų mus nuverst. Žmonės supranta, kad Miliukovas ir jo draugai niekam netinka ir kad menševikai ir kerenskiniai socialistai pasirodė nenaudėliais. Lieka tik viena priešinga grupė, tai anarchistai, bet siems trūksta politiškios energijos".

Joffe užginčijo, būk tarp Trockio ir Lenino įvykęs skilimas. Jisai taipgi užginčijo, būk vidurinė Rusija negali apsieit be Ukrainos grūdų. Jis sako, kad Sibiro grūdų užteks ne vien Rusijai, bet liks dar ir į užsienį išvežti, kaip lygiai ir meta-

lus. Pasakė, kad Rusija nedavė amerikiečiams, nei kitiems svetimžemiams jokių teisių naudojimosi kasyklų, geležkelių ir t. p.

KAUKAZAS APSKELBTAS NEPRIGULMINGA VALSTYBE.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Konstantinopolis, 14 d. gegužės. — Kaukazos apskelbtas neprigulmingu. Visos Kaukazos tautelės susitarė ir pranešė teutonų valstybėms ir neutralėms šalims, jog visą savo kraštą — Kaukazą ir, taip vadinama, Užkaukazį apskelbia neprigulminga valstybe.

FINŲ BALTOJI GWARDIJA SUŠAUDĖ 500 RUSŲ KAREIVIŲ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Moskva, 11 d. gegužės. — Čia išleistas oficialis pranešimas, kad užėmus finų baltajai gvardijai miestą Tammerfors, Fiilandijoj, liko išžudyti 500 rusų aficerių ir kareivių.

Pranešime sakoma, kad ant nakties rusai buvo uždaryti miesto teatre, o ryte juos vedė laukan kuopomis po 50 žmonių ir, sustatę eiles, sušaudė mašininėmis kanuolėmis.

Pradžioj šio mėnesio vokiečiai paskelbė galutinai sumušę raudonąją gvardiją prie miesto Lahti ir paėmė 20,000 nelaisvėn. Dabar paaiškėjo, kad ta pergalė vokiečiams labai brangiai atsiejo. Mūšys buvęs desperatiškias ir baltoji gvardija ir vokiečiai netekę apie 4000 žučių. Vokiečių kanuolių šoviniai užmušta daugelis visai nekariavusių ramių gyventojų.

BADAUJANTI RUSAI TVERIA SAUZUDŽIŲ KLIUBUS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Paris, 11 d. gegužės. — Žinios iš Rusijos praneša, jog Petrograde siaučia didžiausias trūkumas maisto. Kiekvienas pilietis gauna tik 100 gramų duonos į dieną. Suiritų eina kas dieną didyn. Turčių tarpe vienąsi šimtai "laisvos meilės" draugijų ir ratelių.

Bėdnujų tarpe smarkiai augs sauzudysčių skaitlius. Susitvėrė jau keli tuzinai "sauzudžių kliubų". Petrogrado gyventojai visai nepaiso, jog jų miestą bile nepaiso, jog jų miestą bile nepaiso, gali užpulti ir užimti finų-vokiečių kariumenė.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

Tikrai "demokratiškai".

Mūsų broliai tautininkai mėgsta kalbėti apie demokratiškumą, apie tai, kad reikia pildyti didžiosios valios ir t.t. Bet ar jie patys taip elgiasi? Ne, ne. Neseniai buvome pranešę, kad Sandara nupirko "Ateitį" su visu jos turtu. Dabar paaiškėjo, kad sandariečiai apie tai nieko nežino, ją nupirko tik keli arba keliolika politikierių. Daugelis sandariečių tam priešingi ir nežinia ar jie užtvirtins savo viešpačių tokį pasielgimą. Rodosi, Sandaros viršininkai, žengdami prie tokio žingsnio, turėjo pirmiau savo organizacijos narių pasiklausti. O gal pas juos toks pasielgimas vadinasi "demokratišku"?

Pranašauja tautininkų partijos skilimą.

"Keleivis" rašo:

"Atžagareiviai tautininkai visuomet traukė klerikalų pusėn, pažangieji gi buvo palinkę daugiau prie socialistų.

"Klerikalų seimas New Yorke padarė da didesnę spragą mūsų tautininkuose. Dešinysis jų sparnas nuėjo su klerikalais, kairysis gi seimui nepritarė ir dagi protestavo prieš jį. Dabar santykiai tarp tų dviejų frakcijų pasidarė jau taip įtempti, kad skilimas darosi neišvengiamas".

Ir nenuostabu, kad skilimas įvyks. Juk pažangesnieji tautininkai nenorės atsidurti po klerikalų skvermais, kaip kad "V. Liet." ir "Lietuva" lenda po kunigų skvermais.

Kaip klerikalai Lietuvai parduoda?

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

"Naujienos" rašo:

"Amerikos lietuvių klerikalų įgahotas kunigas V. Bartuška pasirašė po memorandumu, kurį reikalauja Lietuvai karaliaus, ir tai ne lietuviško, bet svetimos šalies princo, kitais žodžiais, vokiško karaliaus.

"Amerikos liet. klerikalai, reiškia, per savo pasiuntinį veikė išvieno su parduotuvu vyskupu Karevičium. Ir dėlto jie Karevičiaus iki šiol dar nepasmerkė.

"Amerikos liet. klerikalai siuntė ir siuncia tūkstančius dolerių Šveicarijūn — Bartuškom ir Gabriams — būk Lietuvos laisvės reikalams. O pasirodė tie pinigai nuėjo uždėjimui ant Lietuvos didžiausios vergijos, patarnavo tik kaizerio politikai, pagelbėjo parduoti Lietuvai Vokietijos imperialistų kruvinus nagus.

"Lietuvos laisvės parduotės dokumentas su Amerikos klerikalų įgalioti-

nio kun. V. Bartuškos parašu dabar randasi Suvienuytų Valstijų valdžios rankose.

"Ir dabar mūsų klerikalai nuvažiavę Washington galės žiūrėti veidmainiškai kraipydami galvas į tą juodą dokumentą, atspaudintą jų surinktais nuo amerikiečių pinigais su jų įgaliotinio parašu.

"Bet ar ilgai galės dar būti pakenciami tokia pekliška veidmainystė?

"Lietuvių visuomenė turi duoti jai griežtą atsakymą".

Bet kodėl klerikalai parduavė Lietuvą vokiečiams? Jie, parduodami Lietuvą, norėjo ją išgelbėti. "Darbininko" N51 tilpo Bartuškos laiškas, kuriame randame veiką pasakytą:

"Artimiausiu laiku Lietuvoje bus sutvertos ministerijos. Kandidatai yra šie: Ališauskas — kulto ir apšvietos, Voldemaras — finansų, Smetona — teisių, Gabrys — vidurinių dalykų, Kairys — viešųjų darbų, Meištavycius — ūkio.

"Stengiamės paliuosuoti Lietuvą nuo vokiečių kariumenės ir tvarkos, bet tās labai sunkiai atsiekti. Vokiečiai norėjo padalinti Lietuvą į dvi dalis: sau pasiimti Gardiną, Suvalkų guberniją, Kauną, Rygą, o likusią Lietuvos dalį atiduoti Rusijai. Norėdama išvengti Lietuvos padalinimo Taryba priversta buvo priimti žinomas baisesias sąlygas. Vae vietis!"

Pirmiausiai bijojo, kad dalis Lietuvos nepasiliktų po Rusija, kurią dabar valdo ne kunigai ir dvarponiai, bet darbininkai, todėl ir priėmė, anot jų, baisesias sąlygas, o antra, jeigu būtų sąlygų nepriėmę, tuomet oberpolmeisteris Ališauskas su savo šauniaja kompanija nebūtų patekę į ministeriją.

Ir kas aršiausia, kad Bartuška yra Amerikos klerikalų pasiuntinys, visas veda su kaizerio agentais derybas už Amerikos lietuvių suaukuotus pinigus. Vadinasi, visi, kas aukuoja klerikalų Tautos Fondui, prisidėjo prie pardavimo Lietuvos. Mūsų klerikalai šaukia, kad socialistai nori Lietuvą parduoti, tuo tarpu patys jau ją parduavė. Taigi mūsų klerikalai ir yra tikri kaizerio agentai, tik gaila, kad tuos agentus užlaiko dalis Amerikos tamsesniųjų lietuvių.

Klerikalai siųs į Europą savo delegatus.

1, 2 ir 3 d. gegužės klerikalų šulų įvyko Washington suvažiavimas. Tautininkai ir pridėjo savo trigrasį prie to suvažiavimo — pasiuntė "Tėvynės" redaktorių V. K. Račkauką. Iš Račkauško išduotų raportų, kurie tilpo "Tėvynės" N19, matome, kad tas suvažiavimas nutarė pasiųsti į Euro-

pą savo delegaciją, kurios bus užduotis pertikrinti vokiečių agentus Bartušką ir kompaniją, kad pastarieji atsisakytų nuo pardavimo kaizeriui Lietuvos. Delegacija stengsis perstatyti, kad Amerikos lietuviai nenori to gešefto, kurį dabar Bartuška ir kompanija varo.

Ar prie tos delegacijos prisidės tautininkai, dar teisingai nežinia, bet "Tėvynė" linksta prie prisidėjimo. Mat, Šliupas pasivažinėjo po Europą ir dabar grįžta atgal, tai reikia vėl ką nors išleisti ant vakacijų.

Pranašai. Monteliškis "Laisvės" korespondentas pranešė idomių dalykelių apie F. J. Bačioaus prakalbą, pasakytą Montello, Mass. Mūsų aukšburnis malonėjo pranašauti, kad "Laisvę" laukia tokis pat likimas, kokio susilaukė "Kova".

Kodėl gi ta baisioji rūstybė ant Demosfeno lūpų? Ogi todėl, kad "Laisvė" nepritarė laisvamųjų susivienijimui ir todėl... trenkit jį perkūnai.

Oi-oi-oi, oi-oi-oi. Tik jau ir laikai laikraščiam atėjo. Pranašų ir gaidintojų priviso visose pakampėse. Kiekvienas jų žeria "šventus" ikvėpimo dalykų, Kairys — viešųjų darbų, Meištavycius — ūkio.

Onuliai mūsų, pranašai nekviesti ir neprasyti! Nekiškite savo nosutę ten, kur jūsų niekas neprašo. "Mind your own business".

BEJEŠKANT IŠEIGOS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Kurgi išėjimas? Tą didį klausimą užduoda vis tankiau ir tankiau, nežiūrint mėginimo paskandint jį kanuolių baubime.

Gyvu pavyzdžiu naujų krypsnių, aiškiu prirodymu naujos orientacijos gali būti elgimasis Francijos darbo konferencijos vadų ir vadų socialistų partijos. Kiekvieną dieną didžiojo New Yorko spaudoj jūs galite rasti žinių apie permainą ūpo Francijos darbininkuose.

"Laisvės" skaitytojams, be abejonės, yra žinoma, kad šiuomi laiku Francijoj vieši Amerikos Darbo Federacijos atstovai. Šiuomi laiku mes nekalbėsime apie tai ko kiam laipsny tie ponai atstovauja Amerikos darbininkų klesą. Mes pasitenkinsime tik pranešimu, kad juos niekas nerinko, o j užsienyje išvažiuo Gomperso liepiami. Mums šiuo tarpu ve kas svarbu. New Yorko "Times'ui" praneša, kad tarpe Francijos socialistų ir unijistų iš vienos pusės ir tarpe Amerikos atstovų iš kitos pusės apsiereiskė didelis pažiūrų skirtumas tame klausime kokiais keliais eiti prie taikos.

Prie tos minties, kad reikia pasitarti su vokiečiais Francijos darbininkai priėjo tik paskutiniu laiku. Seniau jie griežtai nenorėjo apie tai kalbėti. Rusų revoliucija ir užsitęsusi karė įvykio permainą jų taktikoje. Dabar jie jau nori kokių nors būdu susinekti su tais kuriuos dar visai neseniai žiūrėjo, kaip į nacionalius priešus.

Leonas Žuo, vadovas Francijos Darbo Konferencijos šiuomis dienomis pasakė: "mes nenorim, kad karė tęstųsi bent vieną dieną toliau, negu tai būtina yra reikalinga. Mes manom, kad tuo žvilgsniu gali būti naudinga susitikti su Vokietijos darbininkais".

Už bendrą su vokiečiais konferenciją kalba ir Albertas Thomas, buvęs amunicijos ministeris.

Šitai santaikos pakraipai griežtai priešinasi pono Gomperso atstovai, kurie jokiu būdu nenori dalyvauti

tarybose su atstovais priešingos pusės. Iš priežasties to griežto atsisakymo Kosen rašė "L'Humanite" verk smingą straipsnį, kad "francozų darbininkų pažvalga visiškai nesupuola su amerikiečių pažvalga".

"O žemė vistik sukasi" — pasakė kartą Galilejus. Tą patį galima pasakyti ir apie darbininkų judėjimą Europoje. Nors ir vėžlių greitu tasai judėjimas mėgina išieiti iš užburto rato į kurį pateko per savo vadų išdavystę, atkaklumą ir trumparegystę. Tasai mėginimas susinekti su atstovais vokiečių darbininkų ir pažymėti bendrą veikimo liniją pats per save yra jau atsisakymas nuo šoviniškos politikos ir pasigyrimo "kepurėmis užmėčiosim".

Žingsnis atgal nuo šovininio azarto yra žingsniu, nors ir nedrašiu pirmyn prie politinio atsipeikėjimo.

(Vertimas.)

IŠ PRAETIES VOKIETIJOS BURŽUAZIJS.

II.

18 kovo 1848 metais ant Berlyno gatvių išaugo barikados ir tą pačią dieną Berlyno darbininkai įgijo kovos krikštą. Barikadų kovoje žuvo 183 kovotojai, o jų tarpe buvo tik trys žmonės inteligentiškų profesijų. Visi kiti buvo gizeliai, darbininkai ir amatininkai. Buržuazijos žmonės laukė kuo pasibaigs kova savo saugiose, o kuomet revoliucinė mūdis laimėjo, tai buržuazija padarė viską ką gali, kad tik sulaukyti revoliucijos užsidedimą ir įvesti jį į vagą "prūsiškų teisių".

"Nei žingsnio pirmyn" — vienbalsiai sušuko buržuazinė spauda.

Ginkluotoji milicija, parinkta iš tarpo Berlyno mieštonijos, maža kuo skyrėsi nuo senosios žandarmerijos. Mehringas, istorikas Vokietijos socialdemokratijos, teigė sako apie tą miliciją: "ji, tarytum, sužeistas levas siuto už buržuazinės nuosavybės tiesas ir kovojo su maištininkais".

Į Berlyną tuojaus sugrįžo kariumenė, kuri buvo išsiūsta iš miesto pareikalavus revoliucinei liaudžiai. Berlyno buržuazika džiaugsmingai sutiko sugrįžtančią kariumenę ir matė joje užtikrinimą tvarkos ir teisotumo. Kuomet progresyvis laikraštis "Zeitungshalle" išdriso nurodyti, kad buržuazijos eji-mas vėžio keliais dnos progos sustiprėti absoliutizmui ir reakcija vėl pradės siusti, tai prieš tą laikraštį prasi-dėjo sistematis boikotas.

Ir taip, jau pirmoje savaitėje po revoliucijos Prūsų buržuazija nūsūko nuo liaudies ir ėjo tarties su absoliutizmu. Jau tuomet jisai parodė savo seną sudribusį veidą.

Buržuazija galutinai parduavė žmonijos reikalus, kuomet pasiuntė ministerijon du savo vadu Kampsauseną ir Hanzamaną. Reakcija puikiai pasinaudojo, tais žmonėmis savo tikslams. Prisdengdama liberalizmo vėliavom reakcija uoliai rengėsi prie kontrevoliucijos ir kuomet po Vienos sukilimo, i-

tybos su atstovais priešingos pusės. Iš priežasties to griežto atsisakymo Kosen rašė "L'Humanite" verk smingą straipsnį, kad "francozų darbininkų pažvalga visiškai nesupuola su amerikiečių pažvalga".

"O žemė vistik sukasi" — pasakė kartą Galilejus. Tą patį galima pasakyti ir apie darbininkų judėjimą Europoje. Nors ir vėžlių greitu tasai judėjimas mėgina išieiti iš užburto rato į kurį pateko per savo vadų išdavystę, atkaklumą ir trumparegystę. Tasai mėginimas susinekti su atstovais vokiečių darbininkų ir pažymėti bendrą veikimo liniją pats per save yra jau atsisakymas nuo šoviniškos politikos ir pasigyrimo "kepurėmis užmėčiosim".

Žingsnis atgal nuo šovininio azarto yra žingsniu, nors ir nedrašiu pirmyn prie politinio atsipeikėjimo.

(Vertimas.)

vykusio spalio mėnesį, karalius galutinai atsisveikino su liberalizmu ir apšaukė diktaturą kulkos ir durtuvo, buržuazija vis dar šnekėjo apie įstatymus "teisės ir doros". Vieton Kamphauzeno ir Hanzemano karalius pasi-saukė reakcionierius tyriausio kraujo — grafą Brandenburgą ir generolą Vrangelį.

Negalima taip pat užtyleti bjauraus pasielgimo visuotino seimo Frankforte ir Prūsijos nacionalio seimo Berlyne. Deputatai tų seimų pasakė dideliausią daugybę prakalbų, bet jie visiškai nieko nepadarė, kad suorganizavus visuomenės spēkas, kurios būtų galėjusios praskinti kelią prie Germanijos respublikos. Atbulai: jie bijojo organizuoti visuomenės minias, kurios savo judėjime galėjo nušluoti visus prietarus apie normas "teisių ir tvarkos".

Veltui tuos atstovus stumė pirmyn demokratijos organas "Naujasai Reino Laikraštis", veltui jis peikė tuos, kurie norėjo taikinties su absoliutizmu; veltui darbininkų organizacijos žadėjo visais galimais būdais paremti tikrai demokratinius ir revoliucinius atstovų žingsnius. Buržuazija trypučiavo ant vietos, plepėjo, rašė rezoliucijas ir su kiekvienu diena vis mažiau ir mažiau užsitikėjimo turėjo pas liaudį. Karalius ir junkeriai pradėjo jį žiūrėti, kaip į plepančią, zurzančią bobą, kuri visai nepavojinga.

"Naujame Reino laikraštį" Marksas davė ve kokią charakteristiką, puikią charakteristiką vokiečių buržuazijos 1848 metais:

"Žemės drebėjimu buržuazija tapo iškelta viršun naujos visuomenės. Neturėdama pasitikėjimo savim, neturėdama pasitikėjimo liaudim jinai zurzėjo ant tų, kurie stovėjo augščiau jos drebėjo prieš tuos, kurie buro jos užpakaly ir buvo kupa egoistinių norų. Jinai jau nebetikėjo savo lozūngais ir vieton idejų pas ją likosi tik frazės. Be iniciatyvos, be itikėjimo į liaudi-

be visuotinos istorinės misijos ji buvo panaši į prakeiktą senį, pasmerktą savo sudarė vokiečių buržuaziją davoti galingom pastan-gom iškilusios liaudies. Žli-ko ji niekuomet rimtai neba, kurčia ir bedantė — ve mēgino pasiliuosuot iš vergijos.

(Versta iš rusų kalbos) (Galas)

Po pralaimėtai 1848 metų revoliucijai, po kontrevoliucinio siuntimo 1849 metų prasidėjo labai juodos reakcijos, apgobusios visą Europą. Liberalė buržuazija ir vėlei persiėmė lekojaus role prie monarcho-konstitucijinės valdžios. Jeigu ji kaip kada ir niurnėjo dėl prūsų atsilikimo ir Vokietijos iš-krikimo, jeigu ji kaip kada ir šypojojosi būk tai libera-lui Napoleonui, tai dalykai nuo to nesimainė. Ji kaip buvo reakcijnė, netinkanti eiti kovon, tokia ir pasiliko. Kuomet tarpe Bismarkio ir li-beralų prasidėjo kova už parlamento teises, tai gel-zinis kancleris ve kaip atsilie-pis apie savo politinius oponentus: "dar daugiau, negu jie (liberalai) neap-kenčia manęs, jie bijosi re-voliucijos".

Bismarkis gerai patėmijo vyriausias įpatybes vokie-čių buržuazijos — jos baimė proletarės revoliucijos. Baimė proletarų revoliucijos visuomet stūmė germa-nų buržuaziją į glėbį valdiškos reakcijos.

Dabar mums tesilieka dar mesti žvilgsnį į begėdišką elgimąsi vokiečių buržuazi-jos laike franko-prūsų karės 1870—71 metais. Žino-ma, neverta kalbėti apie tai, kad ji visom keturiom rėmė politiką Bismarkio. Jinai, sykiu su juo melavo, kad kar-ė vedama dėl paliuosavimo Francijos nuo Napoleono III.

Po mūšiu ties Sedanu griuvo Napoleno III sostas ir Francija pasidarė respublika. Nuo to laiko Francija liovėsi būti pavojum Vokie-tijos suvienijimui. Atėjo va-landa, kuomet vokiečių bur-žuazija kaip sykis galėjo parodyt savo prakilnumą ir pareikalaut taikos be už-griebimo francizų teritorin-kių. Vokietijos proletariatas surengė daugybę mitingų ir reikalavo taikos be aneksi-jų ir kontribucijų. Tarptau-tinis Internacionalas irgi reikalavo taikos be aneksi-jų ir kontribucijų.

Bet tuomet vokiečių bur-žuazija parodė visą žemu-mą savo būdo. Marksas tuomet rašė apie ją: "tai vidu-tinė klesa, kuri laike kovos už politinę laisvę tarpe 1846—1870 metų parodė pavyz-dį žioplumo ir baugštumo, kokis retai būna, pradėjo bėgalo šūkauti, kuomet užli-vo ant Europos arenos, kai-po rykaujantis levas vokie-čių patriotizmo".

Liberalų suvažiavimas, į-vykęs rugpjūcio 1870 m., pa-reikalavo užgriebimo Alzas Lotaringijos. Per visą Vokietiją perėjo banga bjau-raus šovinizmo, kuris reika-vo užgriebimo teritorijos ir kontribucijų. Tai tik da-venė progos Bismarkiui ir Ho-henzolernui šaukti, kad jie pildo žmonių valią. Mes žinom, kas viskas

(Versta iš rusų kalbos) (Galas)

Giria Amerikos Laikraščius.

Mums jau seniai teko patėmyti vienas įdomus apsi-reiškimas. Europos lietuvių inteligencija peikia Ameri-kos liet. laikraščius, o Euro-pos lietuvių "žmonės" giria juos, skaito labai noriai ir dažnai stačiai atsidžiaugti negali. Tasai įdomus apsi-reiškimas teko mums patėmy-ti dar prieš karę. Būdavo, kai nueima Lietuvon "Lais-vė", "Kova" ar "Keleivis", tai vienas egzempliorius ap-keliauja kelis desėtus žmo-nių. Su daugeliu žmonių, kurie dar prieš karę atvyk-davo iš Lietuvos Amerikon mums teko gana plačiai iš-siėskēt kōdėl Lietuvos žmo-nės taip mėgdavo Amerikos laikraščius. Amerikos laikr-kalba daug suprantamesnė, daug populiariškesnė; jų tu-rinys įvairus ir įdomus; jie duoda palyginant daug straipsnių; jie duoda juokų ir šiaip jau lengvesnių-pasi-skaitymų; jie duoda gana daug ir tankiai neprastų ei-lių.

Tuo tarpu daugelio tų ge-ry įpatybių Europos liet. laikraščiai stinga. Jų varto-jamoji kalba žmonėms tan-kiai nesuprantama ir tą kal-bą ponai Europos literatai labai tankiai keičia ir taip reformuoja, kad žmonės jo-kiu būdu nespėja sekti paskui kalbos madas. Turin-ys Europos laikraščių labai nuobodus. Labai tankiai vi-same numery galima surasti tik vienas — du straipsniai, bet jų ilgumas neišpasyk-tytas. Pavyzdžiu begalinio nuobodumo gali būti "Jau-noji Lietuva" ir "Santara". O jau tų laikraščių polemikos — ligos be galo ir be krašto — paprastai publi-kai visiskai nesuprantamos. Vieną gerą išimtį daro bol-ševikų laikraštis "Tiesa". Tas laikraštis mums išrodo gana įvairus ir gana popu-leris. Kaip išrodo, tai bol-ševikai moka prisitaikinti prie liaudies ir tas jiem ant naudos išeina.

Amerikos liet. laikraščiai ir šiuomi, karės, laiku turi didelių simpatijų mūsų bro-liuose anapus marių. Štai, draugė B. Jakštienė, Cleveland, Ohio, gavo įdo-mų padėkos laišką iš Mask-vos. Jai praneša, kad Ame-rikos laikraščiai "eina per-rankų raskas kol visai nesu-plyšta. Čia lietuviai labai myli skaityti amerikiečių lietuvių laikraščius ir kny-gas". (Žiūrėk "Naujienas" N109). Amerikos laikrašti-ninkai gali jausties gana smagiai, gavę šį atestata. Jie galį jausties dar sm-giau, žinodami, kad neša delės naudos.

Amerikinė laikraščio dimo forma, kad ir ii

taip nepatiksligintams, gerų pusių, tuos didžiuos kuriuos, rod jį įvedė "L prasidėjo l Dabar ta m visuose mūs Dideli atgė naudingi, k sake skaitv baus atsiti tarpu, Eu kai nukemš užpečkį, ant lapio, o ant eina kokios-frygiškos" guldoma Pe mo sistema. Ne mum reikia moki laikraštini bet jie tur mus. Straip Lie (Nuo mūsų iš Neseniai "Politiken" rusų žurr Grossmann Autorius va žvelgdama kius, ypati atsiliepia liaudies da damas ap miską gyv jau perdat tamsiomis jo, visur vien tik su ne ūkinink siomis ir triobomis nuolintais Lietuvoje gusių vals mių, bet apie ūkini nevisur ja venė ir nu V. Grossn juk Lietu Prūsų sier pasiturin kiai ir nu vedant; p kininkų t įdribimą, žai kuom ry Europ kita Rus džiui — toli šauki: Minėtas: damas šis daugelio tephoriau randame paveikslą saros nak nu ruku, gelio sav lietuvišku mis viršt lietuvių l ka. Šis g liantis p tai simbc kusios š Važiuoja (gelžkeli blogais i per plač kur tik a vi pusi: šlijė ūki namai; su šiais t tss ir

taip nepatiktų Europos inteligentams, turi labai daug gerų pusių. Paimkite kad ir tuos didžiuosius antgalvius, kuriuos, rodosi, pati pirmoji įvedė „Laisvė“, kuomet prasidėjo Europos karė. Dabar ta mada prigijo veik visuose mūsų laikraščiuose. Dideli antgalviai tuo geri ir naudingi, kad jie tuojaus pasako skaitytojui kas svarbus atsitiko gyvenime. Tuo tarpu, Europoj tokie dalykai nukemšami kur nors ir užpečkį, ant paskutinio puslapio, o ant pirmo puslapio eina kokios nors „trakiškai-frygiškos“ studijos ar išguldoma Pestalozzi mokini- mo sistema.

Ne mum, amerikiečiam, reikia mokintis iš Europos laikraštinių jų sistemų, bet jie turi mokintis pas mus.

Straipsnis apie Lietuvą.

(Nuo mūsų korespondento iš Danijos).

Neseniai danų dienraštyje „Politiken“ tilpo straipsnis rusų žurnalisto Vladimir Grossmann apie Lietuvą. Autorius išdėsto Lietuvos liaudies vargus, trumpai peržvelgdamas istorijos nuotikius, ypatingai prielankiai atsiliepa apie mūsų dailę, liaudies dainas ir t.t. Cituodamas apie Lietuvos ekonomiką gyvenimą, jis, rodosi, jau per daug nupiešia viską tamsiomis spalvomis: anot jo, visur Lietuvoje regima vien tik suvargę, nusigyvenę ūkininkai su jų nuskuriosiomis ir apgriuvusiomis triobomis ir blogai įdirbtomis, nualintais laukais. Tiesa, juk Lietuvoje netrūksta suvargusių valstiečių ir mažažemių, bet jeigu jau kalbėti apie ūkininkus, man rodosi, nevisur jau jie taip nusigyvenę ir nuskurę, kaip ponas V. Grossmann sau perstato, juk Lietuvoje, ypač arčiau Prūsų sienos, randama gana pasiturinčių ūkininkų, tvarkingai ir nuosekliai savo ūkius vedant; pažvelgus į tokių ūkininkų triobėsių ir laukų įdirbimą, regis, jog jie mažai kuom atsilikę nuo Vakarų Europos ūkininkų. Kas kita Rusijoje — rusų skurdžiui — ūkininkui gal da toli šaukia iki Lietuvos.

Minėtas straipsnis pradedamas šiais žodžiais: „Tarp daugelio didžio Lietuvos teptoriaus Čiurliano darbų randame labai jausingą paveikslą — „Kapinės“: vasaros naktis... apdengta silpnu rūku, stovi siluetai daugelio savo ypatingai pažymių lietuviškų kryžių su smailomis viršūnėmis — ta įdoma lietuvių liaudies ornamentika. Šis gilus jausingas sukeliantis paveikslas rodo — tai simbolas seniai jau išnykusios šios šalies senovės. Vaziuojant krasos vežimu (gelžkelių Lietuvoje mažai) blogais apirusiais plentais, per plačias Lietuvos girias, kur tik akis užmato, vis stovi pusiau apgriuvę ir pašliję ūkininkai triobėsių ir namų; arčiau susipažinus su šiais darbščiais iš prigimties ir sumaningais, bet

prastai apsirėdžiusiais, be galo tyliais ūkininkais, matant jų menkai apdirbtas dirvas, noroms-nenoroms jauti skausmą širdyje, veizdint į šį taip liūdną beturtės ir skurdo vaizdą; ir kvėpuojant tyru laukų ir pievų oru, atjauti, kad čia tebėsa geri darbštūs žmonės, kurie kitkart buvo gyvais palaidoti, kurie kovoja iki šiai dienai su mirėčia dėlei teisės gyvuoti, nes jie nenori likti palaidotais. Atvažiuavus traukiniu nuo Liepojos iki Mažeikių, sėdies į apdengtą su didžiuliais ratais vežimą — modelio Lūdoviko XIV — ir važiuoji per tikras Lietuvos vietas: Telšius, Raseinius, Beisiogolą, Panevėžį.

Laike karės čia siautė dideli mūšiai ir vardus šių vietų telegrafas išnešiojo po platų pasaulį. Bet pirm negu kanuolių trenksmas pasiekė šį kraštą, ši šalis, tarytum burtininko lazda, buvo paliesta, taip tyli, apmirus gludėjo (?). Šio krašto žmonės per daugelį šimtmečių gyveno savo senovės gyvenimu po priespauda lenkų didžiunių, o aštuonioliktam šimtmečiui tapo cariško despotizmo vergais. Tai gana sunkus likimas šios tautos, turėjusios savo garsią praeitį, kas žymiai atsispindėjo josios pobūdžiui ir viduriniam jos gyvenime, liaudies dainų, tēpliorystės ir skulptūros dailoje.

Europos žymiausi kalbą žiniai užsiėmė tyrinėjimu lietuvių kalbos ir stebėjimu jos neparastam tyrumui, josios savotiškomis senovės ypatybėmis. Liaudies dainos atkreipė atydą daugelio didžiųjų poetų. Lessing, Goethe ir Herder sakosi radę jose daug malonumo. Profesorius Baudouin de Courtenay išleido tris knygas su 1032 liaudies dainomis; mokslų akademija Petrograde išspausdino 1100 vestuvių dainų. Prūsų Lietuvoj „Klaipėdos literatiškoji lietuvių draugija“ išleido 592 daini, o Krakavo akademija net 1785.

Lietuvių daila užinteresuoja kiekvieną svetimtautį nepaprastu savotiškumu — tai stengimasis į aukščiausias sferas ir simbolus link tautiškos kultūros — atgimimo. Pirmiau minėtas Čiurlianas, pasižymėjęs kaip gabus ir muzikališkas kompozitorius, o drauge ir didžiai talentuotas aukštos sielos dailininkas-teptorius, dar jaunas, užbaigė savo gyvenimą beprotnamyj. Jis sugėbėjo ant audeklo išvaizdyti daugybę spalvuotų, didžiai įdomių savo fantazijos įvairumų. Dažnai jis stengdavosi savo tēpliorystės dailoje perstatyti muziką paveiksluose; jis pagamino visą eilę saulės šviesos sonatų: pavasario sonata, jūros sonata ir t. t. Vienas iš tokių jo veikalų padalytas į 4 dalis: Allegro, Antande, Scherr ir Finale. Jo „pasaka“ su bokštais, kurie išsikišę per debesius su sparnuotomis esybėmis iš neregėto pasaulio; jo baltas vytiš (žirgvaikis), pagalias „Audra“, kame išvaizdinta milžiniškas kryžius, kuris, rodosi, tuojaus grius — visa tautos siela tarytum kalba per šituos paveikslus. Ne-

apribuota dailininko fantazija rodo lyg protestuoja prieš tą taip karčią tikrėybę.

Vienoje lietuvių dailos parodoje Vilniuje dalyvavo gabus Lietuvos skulptorius Petras Rimša; jo „Mokykla“ — Lituvė motina, verpdama, mokina savo vaiką skaityti; pagalias „Artojas“ — visi tai galima priskaityti prie naujosios lietuvių dailės veikalų. „Vytis“, pergalingas lenkų „erelį“ sukėlė daug triukšmo ir pasipiktinimo lenkų didikų tarpe, kurių randasi tik mažuma Vilniuje, bet turinčių gana didelę įtakę mieste. Tuomet, atėjęs parodon, Rimša kirviu sudaužė savo veikalą.

(Toliau bus.)

Kaip kilė Australijos Darbininkų galybė.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 3, 1917 ("Trading with the enemy act").

Socialistas Frank Anstuy, kuris jau 18 metų yra Australijos parlamento nariu, važiuodamas per New Yorką į Angliją, daug ką papasakojo apie Australijos darbininkus ir socialistus ir apie tai, kaip tenyškia darbininkų partiją valdo socialistai. Štai ką jis papasakojo:

Karė visiškai nesuskaldė Australijos socialistų organizacijos. Dabar jinau daug solidaresnė, daug atkaklesnė. Karė išplatino socialistišką idėjas visame darbininkų judėjime. Viskas, ką karė partijai padarė, tai iššlavė iš jos tūlus senovinius vadovus, kurie laikėsi partijos, lyg supuvę vaisiai ant medžio šakos, kol audra juos nenukrato.

Pamatu Australijos darbininkų judėjimo yra industrialės organizacijos, kurių tarpe įtekmingiausia yra Australijos Darbininkų Unija. Ši unija turi virš ketvirtadalio milijono narių iš visų 5 milijonų šalies gyventojų.

Tos organizacijos apima kirpėjus, girių darbininkus, geležkelių darbininkus, aukso ir sidabro kasėjus ir daug kitų išdirbėsių. Visų tų organizacijų atstovai kas metas susivažiuoja į konferenciją, kur, sykiu su kitomis prijaučiančiomis organizacijomis, sutaiso sau tolesnio veikimo programą. Politiskas programos, kaip visos šalies, taip atskirų valstijų ir miestų reikaluose, savo augščiausiu tikslu visuomet stato įvykinimą socialistiškoms valstybėms. Ties susivažiuojant stengiasi visais galimais būdais pagreitinti paėmimą gyvenimo reikmenų į visuomenės kontrolę.

Visos unijos ir kitos bendros organizacijos kas metą moka paskirtą sumą į politiską fondą ir kiekvienas narys turi balsą paskyrimo kandidatų. Daugely balsavimo apskričių darbininkų organizacijos yra taip galingos, kad jų paskirti kandidatai faktiškai visuomet esti išrenkami.

Visoj Australijoj darbininkų tarpe nėra socialistams priešų, jei bent išėmus Naudos Pietinės Wales valstiją. Penkiose iš šešių Au-

stralijos valstijų socialistų partija gyvuoja tik kaip propagandos organizacija. Jinau vadinasi socialistų partija, tačiau retai kada išstato savo neprigulmingus kandidatus. Daugiausiai prisilaikoma tokio pleno, kuris sutaiko visus darbininkus, bet socialistai kontroliuoja visą Australijos darbininkų judėjimą.

Pavyzdin, drg. Scott Bennett, kuris pernai rudenį buvo Amerikoje ir pagelbėjo vesti agitaciją už Hillkuitą, jau sugrįžo Australijon ir šįmet tapo išrinktas į parlamentą kaip darbininkų partijos narys.

Niekas negali sulaukyti socialistų partijos nuo paėmimo į savo rankas visos darbininkų judėjimo mašinerijos; gi, teisybę sakant, jinau tai judėjimą ir kontroliuoja. Paminėtinis ytra, kad Australijos darbininkai negalės nieko atsiekti be vienybės veikime. Kiekviename suvažiavime yra kova tarpe reakcionierių ir pirmėivių, bet pastarieji paprastai visuomet pergalia.

Darbininkų judėjimas turi savo galingą spaudą, kuri padeda platinti vienybės darbą. Laikraščius ir spaudstuves užlaiko susivienijusios organizacijos. Kiekvienas darbininkiškos organizacijos narys moka metinę mokestį ir 5 šilingai iš kiekvieno mokesties eina į laikraščio fondą, už ką kiekvienas narys per visus metus gauna laikraštį.

Tie laikraščiai yra aiškiai socialistiški. Visi redaktoriai be išimties yra pasižymėję socialistai ir jie uoliai sėja organizuotą Australijos darbininkų mintyse socializmo idėjas. Vadovaujančiu darbininkų laikraščiu yra „Sidney Worker“, kurio redaktorium yra Henry Boot, vienas geriausių darbininkų rašytojų.

Jis ir kiti darbininkų laikraščių redaktoriai, kaip J. Curtin, redaktorius laikraščio „Westralian Workman“, aiškina kapitalistiško išnaudojimo sistemą ir nurodo to išnaudojimo pavyzdžius kasdieniniame žmonių gyvenime. Curtin ir Boot yra žinomi kaip karingi atkaklūs socialistai. Visoj Australijoj nerasia laikraščio, kuris rašytų išimtinai vien apie amato ar unijos reikalus ir nepaliesų politikos.

Tūli vadina socialistiską veikimą liberaliskų darbininkų judėjimu, bet svarba tame, kad visą darbininkų judėjimą kontroliuoja socialistai ir kad socializmo principai nuolat plėtojami.

Prieš karę buvo nutarta įsteigti galingą darbininkų dienraštį (dauguma dabar leidžiamų laikraščių yra sąlytiniai). Kiekvienas nariui buvo uždėtos duoklės. Dienraštis, kaip ir savaitraščiai, turėjo priklausyti darbininkų organizacijoms, o ne privatiškiems savininkams. Dienraščio akcijų negalėjo turėti jokis privatiškas žmogus. Tokiu būdu buvo surinkta \$750,000 ir tai iš mažiau žmonių, negu yra New Yorke gyventojų. Sidney mieste dienraščiu

(Tęsia ant 4-to pusl.)

Guy de Maupassant.

Rašo A. Jūra.

„Laisvės“ skaitytojams yra gerai žinomas vardas Guy de Maupassanto, garsaus, jau mirusio, francūzo rašėjo. Daugelis jo apysakų, meilės apysakų, tilpo mūsų laikrašty.

Reikia tik pasigailėti, kad lietuvių literaturoj tėra vos viena knygelė jo apsakymėlių, kurią kadais išleido Chicagos „Lietuva“. Gaila, kad „Laisvės“ bendrovė, išleidusi tiek gerų knygų, nepasirūpino surinkti Guy de Maupassanto apsakymėlių, išarstyti septynių metų „Laisvės“ numeriuose. Būtų iš tų apsakymėlių susidariusi šauni knyga, puiki dovana jauniem ir seniem.

***

Keli metai tam atgal tūlas konservatyvis „Laisvės“ skaitytojas protestavo prieš talpinimą „Laisvėje“ „nemoralium“, geltonų Maupassanto vaizdų. To skaitytojaus dora pasijuto esanti pavojuje ir užprotestavo visom keturiom. Jisai pamatė Maupassanto apysakose tvirkinančių elementų ir tuo žvilgsniu jo pažiuromis visiškai neprisilenkia su pažiuromis „šventosios“ Rymo bažnyčios, kuri uoliai saugoja žmonių dorą (mes jau žinom, kaip ji saugoja!).

Yra žmonių, kurie mobilizuoja visas savo farizėjiskias spēkas, kuomet gyvenimas parodo savo žavėtiną slaptumą. Tie žmonės purkščia ir protestuoja, užsidedami veidmainystės kaukę ir pranašauja griuvimą doros, šeimynos, meilės.

Bet mes pasikviesime sau į liūdininkus Levą Tolstojų, pranašą doros ir patriarchy santikių, didelį žmonių ir teisybės mylėtoją.

Nebuvo jam malonesnio ramumėlio, kaip liuosos valandos užvėjoj pasiskaityti Maupassanto apysakų.

Ir Maupassant ir Tolstojus pažino žmones ir mylėjo juos. Jų akis mokėjo įžvelgti į šventinycią žmogaus gyvenimo ir pama tyti ten šviesos žiburūžį, vos-vos bespindinčių požemių rūsy. Abudu juodu žinojo, taip kaip tą žinojo ir Oskaras Wilde (skaityk Uaid), kad nedorybė yra tikrai šešėlis doros.

***

Kuo buvo Maupassant savo intymiskame gyvenime gražių atminimų suteikia moteris, kurią jisai mylėjo taip, kaip tik Maupassant galėjo mylėti. Ji nesisako kuo vardu ir slepiasi už inicialų Ek. P. Žinoma, dėlei to nei kiek nenukenčia jos atminimų gražumėlis. Jų banga garsiai liuluoja praeties vaizdus ir patį skaitytoją vilioja užmiršti, padūmuoti.

Gyvenimo sukury mes esame tik dulkelės. Šventoji bažnyčia mums primena tati kasdien ir savo baisy pirštu rodo į kapus, į šaltus kapus, kur viešpatauja kryžiai ir kirmėlės. Bet ta žmonių gelbėtoja užmiršta, kad tos dulkės pabudavojo Babiliona ir Eifelio bokštą, sukūrė milijonus žiburių Britanijos muzėjū ir ant josios pievų pabėrė deimantus ir safirus Adriatikos karalienės Venecijos. Tos žemės dulkės uždegė geidulių ugnį ir sutvyskė deimantais papuošę pasaulį Leonardu da Vinci, Rubensu, Adomu Mickevičium, Byronu ir Goethe.

Tos žemės dulkės pavirto revoliucijos batalionais, kuomet Rouge de Lille uždainavo marsalietę, tos žemių dulkės meilės ašarom pravirko, klausydamos Beethoveno simfonijū.

Bet eikime paskui ponios Ek. P., kuri mums papasakos apie Maupassantą, tą perlą, kurį užaugino Francija ir priguldė Paryžius.

***

Vyrų draugijoj Maupassant visuomet buvo atsargus, net šaltas kartais. Jisai begalo mokėjo susivaldyti. „Jisai taip mėgo slaptumą po nepermatoma kauke, kad net jo draugai negalėjo iširti jo būdo. Yra žmonių apie kuriuos tik moteris gali spręsti teisingai. Vienu tokių žmonių buvo Maupassant“.

„Dėl manęs jisai nenumirė — rašo Ek. P. — kada tik aš panoriu, tai girdžiu jo skambantį juoką, jo tirštą smagu balsą; aš vėlei matau jo aišką kaktą ir akis, jo rūžavas lūpas po drebančiais ūsais. Aš vėlei matau jį, matau net spalvą jo kaklaraiščio ir drapanų. Kuomet aš rašau šias eilutes, man rodosi, kad jo puiki galva tokia išdidi

ir maloni, guli tarpe mano akių ir popieros“.

Maupassant mėgo puikiai rėdytis ir tarpe išrinktųjų visuomet buvo pirmutiniu. Moterų draugijoj jisai buvo širdingas ir šnekus. Nuoširdžiai išsinekęs su moterim jisai staigiai mainydavo kalbos temą ir toną, kuomet prie draugijos prisitartin-davo vyras.

(Toliaus bus).

Saulė Brolis.

KELK, DARBO ŽMOGELI.

Ir vėl štai rytas — pusė po penkių, Dirbtuvių švilpinės jau kaukia, Kelk, darbo žmogeli nors ir nejuoku, Kad miegas blakstienas traukia.

Eik, ten tave laukia: pragaro ugnis, Priekalas, replės ir kūjas; Eik, tarpink ir kalkie karštas geležis Gerdamas dvokiančias dujas.

Sulaukęs gi „brangios“ mokesčio dienos Skatikų keliatą gausi; Už juos nusipirkęs juodutės duonos, Kietąjį jungą vėl trauksi.

Užtai kelk, žmogeli, skubėk greitai, — Juk pono rūstybę pažįsi: Tau tik vienas darbas, jam — vergų šimtai Gali be darbo sugrįžti.

ATEIK...

Ateik, o deivė laukiamoji, Ateikie spinduliais aušros, Juk girdi liaudis kaip vaitoja, Kaip plūsta jųjų ašaros...

Juk tu matai, kaip jųjų kraujas Atvėrė naujus upelius, Užtai atnešk jiems laikus naujus, Gelbėk nors jųjų vaikelius.

Motinių tą didį skausmą, Tuos ašarų didžiūs lašus, Pakeisk į tyrą, gražų jausmą, Į laimės ir džiaugsmo žiedus.

Ateik — juk visi tavęs laukia, Visi — ir didi ir maži, Kurie tik kietą jungą traukia, Kurie galiūnų pavergti.

Suklaupę jie prie tavo kojų Garbingus himnus užgiedos; Išpuoš tau kelią žiedais rožių Ir džiaugsmo sveikins nuolatos.

APLEISTAS NAMELIS.

Ten toly šalyje už jūrių plačiųjų, Kur sapnai jaunystės palaidoti tapo, Kur dainos skambėjo tarp būrio jaunųjų Ir oras kvepėjo nuo žolynų kvapo,

Stūko ten apleista stubelė medinė; Jos dursys ir langai visi išdaužyti; Ją, vargšę, telanko tik žvėris laukinė, Tik juodvarnių gaujos aplinkui matyti.

Neb'vaikšto ten senas namelio globėjas Ir sesės daržely rūtų nebesėja, Tik rūščioms bangomis įdukis vėjas Jo plikas apleistas sienas glamonėja.

Kam dar daina, Kam jos aidai, Jeigu visur Liūdni veidai?

Jeigu skausmai Žmogaus širdies Dengia kelius Prie ateities?

Tai nereik Aido dainos Tam, kurs netur Kąsnio duonos.

Saulės Brolis.

The Lithuanian Semi-Weekly "LAISVE" Published by the "BUANIAN CO-OPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC."

Every Tuesday and Friday 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Yearly subscription rates: in U. S. \$2.50, to foreign countries \$3.50. Telephone Stagg 3878.

LAISVE "Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879."

KAIP KILA AUSTRALIJOS DARBININKŲ GALYBĖ.

tapo pastatytas puikus naujas mados namas, bet, pradedus kare, dienraščio išleidinėjimas delėi tūly prie žascių liko atidėtas.

Darbininkai kontroliuoja parlamentą.

Iki 1916 metų darbininkų atstovai turėjo apie trisdešimt valstybės kongrese ir devynis-dešimtdalius iš 36 atstovų valstybės senatė.

Federalis parlamentas neturi teisės kontroliuoti pramonę ir daug kitokių dalykų, nes tas priklauso atskirai valstybių kontrolei.

Karė apsunkino nekurias darbininkiško veikimo sąkas, tačiau valstybė jau pėmė savo kontrolėn drabužių, batų, kinkymų, ginklų ir amunicijos išdirbystės.

Darbininkų konferencijoj, balsuojant ar remti karę, karės šalininkai persvėrė karės priešus tik vienu balsu.

Darbininkų konferencijoj, balsuojant ar remti karę, karės šalininkai persvėrė karės priešus tik vienu balsu.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

Ant kitos ūkės tą pačią dieną aš gavau kitą lekciją. Priėjęs prie aptvertos ganyklos aš tuojuo pažinau turtingą tos apielinkės ūkininką — visų kaimynų gerbiavram, kaip sutaisyti kaulaužta avies kojof kaulą.

krai laimėti, Hughes vėl bandė užkrauti žmonėms konskripciją. Tačiau, nors ji tyčia suteikė balsavimo teises 100,000 gyventojų, kurie paėjo iš svetimų šalių, jo projektas liko atmetas dar didesniu balsu daugumu, negu pirmą sykį.

Parlamente, vienok, darbininkų atstovų skaitlius sumažėjo. Dabar parlamente darbininkų atstovų yra 30 iš 75 narių kongrese ir 16 iš 36 — senate.

Queensland valstija, tačiau, vis dar liekasi darbininkų rankose. Ten neseniai tapo įsteigtas visuomeniškas galvijų auginimas ir mėsos krautuvės, o to pasekmė mėsa tuojuo ant pusės atpigė.

Pasivaikščiėjimas.

Išėjęs vieną rytą pasivaikščioti, aš išgirdau tūlą ūkininką sakant savo bernui: "Šiandien su Bėre nedirb, nes tas gali užkenti kumelūkui."

"Stai vienas inteligentiškas, teisingas žmogus, kuris žino kaip naudinga yra atsakanti priežiūra motinos prieš pagimdysiant vaisių.

Aš pasukau link jo namų, norėdamas pasikalbėti su juo apie gyvulių auginimą, nes aš mačiau, jog jis tame dalyke gerai nusimano.

Patarlė sako: "Nėra to blogo, kas neišeitų ant gerio!" Bet tas tikra teisybė.

Dabar mes gyvename sunkiausiose aplinkybėse, bet ir iš tų sunkumų pasinaudojame. Pavyzdžiui, susipešė vyras su pačia — aplinkybės kalto; kunigėlis Antanelis apneido savo Marytę — aplinkybės kaltos; Marytė nesulaukia Antanelio — aplinkybės kaltos; farmerio karvė mažai duoda pieno — aplinkybės kaltos; mergina iškiso savo snukį į miltų bakčią ir cina gatve, kaip žiurkė išlindus iš miltų — ir čia aplinkybės kaltos; aktorai išėję, ant scenos, sudarė veikalą — na tai kas iš to, juk aplinkybės juos prie to privedė; kalbėtojas pradeda pasakoti tai, ko jis visiškai nežino — ir čia tos nelabosios aplinkybės prie to privedė; kunigas Bartuška, su pagelba savo kolegų, parduavė vokiečiams Lietuvą — ir vėl aplinkybės. Žodžiu, kur tik kas blogo atsitiko, vis metama bėda ant aplinkybių.

Na, ar žmonės nemoka pasinaudoti ir iš tų blogumų? Daugelis piktinasi, kad Bartuška parduavė Lietuvą. Man rodosi, kad čia jokio pasipiktinimo nėra. Jeigu mes daugiau nieko savo omenyje neturėsime, kaip tik Bartušką, tuomet pasipiktinimas bus vietoj. Bet jeigu atsimsinsime, kad Bartuška yra kunigas ir Kristaus a-

mas į jo puikų namą, aš patėmėjau prieminę sėdinti ant grindų šviesiaakį, šypsančią vaiką. Aš tuojuo išlinskusiomis kojomis. Aš sustojau ir pakalbinau jį ir nusistebėjau iš jo protingų atsakymų. Gerdamas sulą, kurios apščiai buvo atnešta, paklausiau ūkininko kodėl jis neatidavė vaiką pas koki nors kovų daktarą-specialistą, o jeigu tas negelbėtų, tai kodėl neduoti jam koki nors mokslą? Atsakymas buvo lakoniškas, net žiaurus: "Et, gydytojai jam nieko nepagelbės, — kam gi ji dar mokinti — jis visuomet bus luošs ir jį visuomet kiti turės maitinti?"

Aš palikau pusę neišgerto stiklo. Vėl radau žmogų, kuris buvo taip siauraproty jog statė augščiau abejotiną pelną iš avies, negu neišlėvintą savo luošs sūnaus vargą, nors pastarasis galėtų būti taip-pat lengvai sugelbėtas, kaip ir ta avis, o apvertė paskui būtų nesulyginamai didesnė.

Tą dieną aš sugryžau namo bjaurėdamosi tos dienos pasivaikščiėjimu. Iki šiol aš jau būčiau apie tai užmiršęs, jeigu man nuolat apie tai neprimindintų daugybė panašių atsitikimų, kur tik aš nepasisuku žmonijos bangose.

Idomu būtų žinoti ar galėtų gimdymo kontrolė tokius žmones ir tokias sąlygas dar pabloginti? Aš įdomiau ar tuomet žmonija daugiau nustotų, negu ji nustoja prie dabartinės sistemos? Aš labai apie tai abejoju.

Tūli Elizabeth'o draugai buvo įnešę į LSS. IV Rajono konferenciją billių, kad Rarijonas prievarta verstų savo narius platinti aidoblistų literatūrą.

Tik jau elizabeth'iečiai ir progresuoja! Jie jau išaugo iš marksizmo švarko ir užsilvilko aidoblisto "balachoną."

Bravo, vyrai, kad taip progresuojate. Aš irgi sakau: "Šalin marksizmas! Lai gyvuoją... (dėlei dabartinių aplinkybių, pasakysiu tik į ausį) mūsų galvose chaosas!" Trio.

Laiškas į "L." Redakciją. Ar Lietuva tai kumelė? Gerbiamoji Redakcija:— Kunigas Bartuška, mūsų kunigū Jeremijojus, oficialiame lietuvių diplomatijos dokumente, reikalauja Lietuvai karaliaus ir tai ne lietuviško, svetimtūčiv vokiečių krauju.

Jisai turbūt, mano, kad lietuviška veislė per prasta. Ir dyvų nėra. Ponas kunigas Bartuška gyvena netoli prūsų (jisai iš Pajevonio), tai turbūt žino, kad Suvalkų ūkininkai labai tankiai vesdavo kumeles pas prusiškų eržilus...

Bjaurybės klerikalai Lietuva prilyginti kumelės ir nori užvaisyti ją prusišku krauju. Gabris, Bartušų kompanija, išvien su italų makaronais ir jų krokodiliu Ryne, jau seniai parduoda Lietuvą Vokiečijai. Dabar jie rengiasi prie paskutinio akto išdavystės. O tuomet scenos uždanga nupuls ir užkulis prasidės klerikalaiška kaizeriška tamsybės naktis. Draugai, protestuokime prieš Judošius. Intelligentas.

paštalas, tuomet pasipiktinimas neturi jokio pamato, nes žinome, kad vienas tu apaštala parduavė Kristų už 30 sidabrinių, o Amerikos lietuviai katalikai už Lietuvos parduavimą sumetė Bartuškaui net keliolika tūkstančių auksinių. Ir tai dar ne viskas, sumes ir daugiau.

"Darbininkas" sako: "Matyt, Grigaitis, paleisdamas šmeižtą ant vyskupo Karevičiaus, parodė turįs gero asilo ausis."

Hm... tik jau tas Grigaitis ir be sąžinės žmogus! Imk tu man ir nutrauk nuo "Darbininko" redaktoriaus ausis! Ir ką jis dabar be ilgų ausų veiks?! Pasirodo, kad ne tik V. Kapsukas, bet ir Grigaitis padarė eksproprijaciją.

J. P. Raulinaitis "Naujiečių" No. 112 pasistato save į vidurį ir sako, būk jis nesutinkas nei su vienu, nei su kitais kraštutiniiais ir apgalvestauja, kad dar mažai perias kailį kairiesiems — bolševikams. Bet apie antuosius kraštutinius visiškai užmiršo. O gal drg. Raulinaitis stovi viduryje, bet maato tik kairiaja akia ir girdi kairiaja ausia? Mes dar palauksime kada drg. Raulinaitis atsiras matymas ir girdėjimas, tuomet be abejonės, jis išpers kailį ir dešiniams...

Tūli Elizabeth'o draugai buvo įnešę į LSS. IV Rajono konferenciją billių, kad Rarijonas prievarta verstų savo narius platinti aidoblistų literatūrą.

Tik jau elizabeth'iečiai ir progresuoja! Jie jau išaugo iš marksizmo švarko ir užsilvilko aidoblisto "balachoną."

Bravo, vyrai, kad taip progresuojate. Aš irgi sakau: "Šalin marksizmas! Lai gyvuoją... (dėlei dabartinių aplinkybių, pasakysiu tik į ausį) mūsų galvose chaosas!" Trio.

Laiškas į "L." Redakciją. Ar Lietuva tai kumelė? Gerbiamoji Redakcija:— Kunigas Bartuška, mūsų kunigū Jeremijojus, oficialiame lietuvių diplomatijos dokumente, reikalauja Lietuvai karaliaus ir tai ne lietuviško, svetimtūčiv vokiečių krauju.

Jisai turbūt, mano, kad lietuviška veislė per prasta. Ir dyvų nėra. Ponas kunigas Bartuška gyvena netoli prūsų (jisai iš Pajevonio), tai turbūt žino, kad Suvalkų ūkininkai labai tankiai vesdavo kumeles pas prusiškų eržilus...

Bjaurybės klerikalai Lietuva prilyginti kumelės ir nori užvaisyti ją prusišku krauju. Gabris, Bartušų kompanija, išvien su italų makaronais ir jų krokodiliu Ryne, jau seniai parduoda Lietuvą Vokiečijai. Dabar jie rengiasi prie paskutinio akto išdavystės. O tuomet scenos uždanga nupuls ir užkulis prasidės klerikalaiška kaizeriška tamsybės naktis. Draugai, protestuokime prieš Judošius. Intelligentas.

LAISVOJI SAKYKLA

Peržvalgoje No. 18 "Tėvynės" po vardu "Agitacija", kurioje minima, būk "Naujiečių" ir "Laisvė" varo agitaciją ir būk slaptą agitaciją varo J. J. Zilis.

Kadangi mane įtaria ir sako, būk jau paaiškėjo iš vieno P. T. posėdžio protokolo, būk man nepasisekė suskaldyti vieną S. L. A. kuopą.

1. Aš nieko neturiu bendro su "Naujiečiomis", "Laisvė" ir P. Norkum, nei su niekuo. 2) Kadangi aš niekuomet nemėginau skaldyti jokios S. L. A. kuopos ir nei jokios draugijos, bet vietoje skaldymo visuomet mėginu tvirti kuopas bei draugijas.

3) Kadangi aš jokios slaptos agitacijos nevarau prieš Strimaitį, Račkauską, nei prieš nieką, bet jeigu kada varau agitaciją, tai varau atvirai ir viešai.

Jeigu varyčiau slaptą agitaciją, tai kaip ji gali būti slapta, jeigu p. Račkauskas žino ir viešai skelbia?

Račkauskas sako, būk aš mėginau suskaldyti vieną kuopą? Aš ėmiau dalyvumą priešutvėrimo S. L. A. sekančių kuopų:

242 kp. Gary, Ind. iš 5 narių, spalį 6 d., 1912 m.; 89 kp. La Porte, Ind. iš 15 narių, geg. mėn., 1913 m.; 186 kp. Alliance, O. iš 11 narių, spalį mėn., 1915 m.; 198 kp. Akron, O. iš 3 narių, geg. mėn., 1916 m.; 136 kp. Cleveland, O. iš 18 narių, liepos mėn., 1916 m.; 275 kp. Gresham, O. iš 5 narių, gruodžio mėn., 1916 m. ir S. L. A. 8-to Apskričio, sausio 30 d., 1916 m. Taipgi S. L. A. ženklių parsitraukiau keturis tuzinus už savo pinigų, ką gali paliudyti S. Zaborskis, buvęs S. L. A. 14 kp. išdirinikas 1916 m. ir vieną tuziną parsitraukiau gyvendamas Rochesteryje, arba viso penkis tuzinus S. L. A. ženklių (dolerinių). Ar tą p. Račkauskas skaito už skaldymą kuopų? Prie kelių S. L. A. kuopų tvėrimo ėmė dalyvumą p. Račkauskas? Kiek S. L. A. ženklių pirkto už savo pinigų, kad juos praplatus tarpė S. L. A. narių?

Račkauskas vadina žemos doros žmonėmis tuos, kurie jo ir Strimaicio blogus darbus peikia. Ar pp. Račkauskas su Strimaicio daro išaugtos doros, įtardami J. J. Z., P. Norkų ir kitus? Kaip tik kuri S. L. A. kp. mėgina perstatyti tulus narius į kandidatus į S. L. A. viršininkus, tuojuo "Tėvynė" išsiuosus varo agitaciją už senus viršininkus, kurie padarė iš S. L. A. tikrą mišinį, nes darau jau nėra dora, kad kandidatas ir viršininkas yra klerikalas arba socialistas, arba jau net demokratas (tautietis), kadangi, man regis, jeigu yra leistina būti nariu, todėl turi būti teištata ir statyti tokie kandidatai į viršininkus, bet kadangi dabar S. L. A. jsta-

ty yra laužomi be jokio atsižvelgimo, nors yra įstatų komisija ir yra apsvietos komisija, ir kitos visokios komisijos bei viršininkai, kurių tylėjimas reiškia sutikimą su pp. Strimaicio ir Račkausko norais bei laužymu S. L. A. konstitucijos! Už tai turi būti visi nauji viršininkai išrinkti, kurie galės padaryti pagerinimus bei sugrąžinti S. L. A. prie tvėrimosi tikslų užlaikymo.

J. J. Zilis. 90 Dayton St., Rochester, N. Y.

ŽINIOS IS LIETUVOS.

Mariampolė. Lapkričio 18 d. prasidėjo pamokos mokytojų kursuose. Mokosi 70 jaunikaikių. Daug dar yra paduota prašimų, bet priimti nebuvo galima delei vietos trūkumo.

Naujų mokyklų atidarė Sedoje, Pašusy, Naudžiuose, Katiliuose, Viekšniuose, Akmenėje, Gulbiniškiuose (Pilviškių apskr.), Parausiuose (Pan. pav.), Skuode, Punske ir daugely kitų vietų.

Malėtai. Šymet Malėtų apskrity iš viso bus 35 mokyklos, kurių skaičiuje lietuvių yra 23, lenkų 7 ir žydų 5. Lietuvių mokyklų Malėtuose yra dvi su keturiais mokytojais, ir Giedraičiuose dviklesė mokykla su dviem mokytojais.

Mriampolė. Lapkričio 18 d. prasidėjo dezinfektorių pamokos mokytojų kursuose. Mokosi 70 jaunikaikių. Daug dar buvo paduota prašymų, betpriimti nebuvo galima delei vietos trūkumo.

Šialėnai (Šiaulių apskr.). Nuo karo ugnies čia išdegė šie sodžiai nuo Dubisų pusės: Tolučiai, Masteikiai, Augštiskiai, Tytavėnų miestelis (apdaužyta bažnyčia). Apdegintas taip-pat Šialaikių kaimas, kuriam teko daug nukentėti nuo rusų, paip buvo čia pozicijos.

Del vėlyvo rudens angsti pasėti rugiai sužėlė-iškerojo. Žmonės dabar, bijodami peržėlimo, su dalgėmis pjauna ir gyvuliais gano.

Utena. 4-X. Po pamaldų arti 1,500 žmonių ant pievelės prie šventoriaus išklauė uteniškių delegatų pranešimų. Ad. Gosparavičia vaizdžiai atpasakojo, kad Lietuva įstengtų jau dabar savarankiška valstybe išnaujo patapti ir likti, ir kad dabartinės apystovos kaip tik patiekia labai pamatuotos vilties. Gimnazijos mokytojas Pr. Gineitis apipasakojo apie pačią konferenciją, itin aiškiai išdėstė rezoliucijos tekstą ir kaip pamatuotais spėjimais išrodytų Lietuvos valstybė. Susirinkimas vienu balsu pritarė kalbėtojų išrodinėjimams. Kun. Turanskis pranešė apie užsienių lietuvių trūsimą savarankiškumui atgal atgauti. Iš Rusijos pagrijusi plė mėginaitė. pasveikino susirinkimą nuo tremtinių, nupiešė jų padėjimą ir troškimą atgal į tėvynę grįžti. Susirinkimas klausė kuone suasaromis apie savuosius, šir-

dy klausdami, kada gi tėvynės vaikai atgal sugrįš prie motinos širdies išvien su mumis jos atsikėlimui dirbti. ("Liet. Aidas")

Šiauliai. Šiaulių apskrityje Lietuvių Konferencijos nariai ligi spalio 20 d. davė apyskaitas šios vietuose: Radviliškijje ir Staičiuose — A. Povyljus. Kairiuose — kun. V. Preikštas ir S. Jaloveckis, Skaisgirijje — kun. V. Jarulaitis, Žagarėje — A. Kvedaras ir kun. V. Jarulaitis, Gruzdiuose — J. Griunius ir Šiauliuose — P. ir J. Gedgaudas. ("Liet. Aidas")

Severos Gyduoles uzlaiko... Jusų Sveikata... reikalauja švaraus užlaikymo... Tvirtu prielankymu higienos taisyklių. Tokiu būdu galima išsaugoti nuo daugelio ligų, kurios tik galinti priešai tykėja iš visų pusių. Būk prisirangęs! Užlaikyk higieniška! Atmintie, kad švarumas selkia dievobaimingumą. Lalkyk po ranka

Severa's Antiseptol. Tatal yra pulvis higieniškas ir antiseptiškas plovimas, kura kadėdieną vartojamas burnos išplovimui arba gargaliavimui, nosies ir ausies išmirksimams; jis taigai vartojamas plovimui skaudulių ir susižeidimų ir apmalšinimui odos niežaičių išdirimui. Kaskuote 66c visur aptiekose.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Kas žingėdauja apie kares, o ypač apie šią didžiąją Europinę karę, tas turi būtinai perskaityti tą NAUJĄ KNYGĄ

Kas tai yra RELIGIJA? Toje knygoje yra daug slaptųjų, kurių kitur negausite ir už pinigų. Kaina \$2.00, apdaryta \$2.50. Reikalaukit katalogo ar atsakymo, Atsakymai reikia pristigut už 3c. marke.

F. Milašauskas, 13 Atlantic St., So. Boston, Mass.

SILPNAS SKILVYS padaro galvos skaudėjimą, netyrą kraują, uždegimą aklosios žarnos ir kitokias ligas.

KALVARYJSKIE (Kalvarijos) VYNO GYDUOLE užlaiko jusų skilvį tvarkingai, Kalvarijos Vyno Gyduolė išgydo užkietėjimą ir sykiu apsaugoja jus nuo daug kitų negalėjimų, kurie paeina iš užkietėjimo.

Kalvaryjaskie (Kalvarijos) Vyno Gyduolė yra svarbiausias šimtmečio išradimu ir ją rekomenduoja žinbimi skilvio specialistai. Atmintie, jog sugrąžiname pinigų, kas prirodyt, kad svieto garbinama KALVARYJSKIE (Kalvarijos) VYNO GYDUOLE nėra tokia kaip rašome.

Kaina bonkos \$1.10. Gaunama geresnėse aptiekose, pas mūsų agentus arba stačiai nuo išdirbėjų: D. Wroblewski & Company Dept. L. L. 206 East 4-th St., New York City

Del parankumo gali gauti Kalvaryjaskie Vyno sekanciose aptiekose R. Ukrainczyk, 753 Third Ave. Cohn & Rosenfeld, 146 Wythe Ave. Otis Pharmacy, 116 Berry St. D. Poll's Drug Store, 1035 Manhattan Ave.

BROOKLYN LABOR LYCEUM DARBININKŲ ĮSTAIGA. Salės del Balių, Koncertu, Bukių, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus stėčius su naujaisiais įtaikymais. Keturiuos bolų alėja. KAINOS PRIEINAMOS. 949-959 Willoughby Ave., Tel. 3842 Stagg.

Kores... Pasku... tals, Cho... kė pavir... jos lauk... upė p... daugybė... laivų st... kūs dar... darbą a... nemažą... Lietuviu... 800 —... strija n... darbin... tad gy... rasti. ... šę suli... kelias... baraku... LSS... Kliuba... Apar... pašėlpi... kių da... kuopų... nis kli... Kliuba... is kuri... davinė... rimus. ... jau 7-... veikia... 1917 n... kimus... Rajon... atvaži... draug... sakru... viau... 68 kp... bet ji... sone... liai a... tam k... F. Ze... "Lai... 1 d... likti... prie... dar... pai \$... Aš... reita... buvo... isigij... Tai... Mat... stam... lė... prie... ir b... man... tų... sias... tiks... kite... P... kuli... riy... ant... susi... gai... kite... L... ivy... sek... L... I... lai... pei... viū... sis... pr... bo... nu... zo... tv... ją... jo... in... d... v...

Korespondencijos

CHESTER, PA.

Paskutiniai 4 karės metais, Chesteris ir jo apielinkė pavirto į didelį industrijos lauką. Visu Delawere upė pakraščiu pasipylė daugybė įvairių geležies ir laivų statymo fabriku.

LSS 68 kp., LDDL. kp. ir Klubas.

Apert LSS. ir LDDL. ir pašalpinio klubo, čionai jokių daugiau draugijų arba kuopų nesiranda. Pašalpinis klubas turi 400 narių.

As pridetu — bravo! Pereitams kuopos susirinkime buvo plačiai kalbėta apie įsigijimą kp. nuosavo namo.

Pribuvus policija dar surado vieną laišką, kuriame veik tą patį rašo. Policija abu laišku pasiėmė.

Laidotuvės buvo labai iškilmingos. L.S.S. 147 kuopos draugai sumetė nusamdymui orkestros, o kuopa iš savo izdo nupirko didelį gėlių vainiką su užrašu "Drauge auka nuo L. S. S. 147 kuopos".

6 d. gegužės, 2:30 val., tapo kūnas išlydėtas iš namų ir lydėjo per visą miestą grajinant laidotuvių maršą.

LSS. 68 kp. susirinkimai įvyksta kas kiekvieną pirmą sekmadienį mėnesio.

Ortodoksalis.

L. S. S. 1 kuopos rezoliucija. L. S. S. 1 kp. susirinkime laikytame 6 d. kovo, 1918, persikaušė Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybos atsisaukima, kad L. S. S. kp. prisidėtų prie minėtos tarybos, apsvarsčius tą viską, nutarė ir išnėse sekančią rezoliuciją:

Kadangi ta Taryba besitverdamas su jokiomis prieš jį gyvavusiomis organizacijomis nesitarė;

Kadangi A. L. D. T. kelių individuumų iniciatyva vaduodamasi susitvėrė ir savo veikimo programą ir takti-

ką ne darbininkų klesos reikalais remdamosi sau išsidirba ir

Kadangi jį, A. L. D. T., kaip tokią, dabar siuntinėja L. S. S. kuopoms savo pakvietimus, kuriais iššaukia bereikalingą laiką eikvojimą ir demoralizaciją organizacijoj.

Mes protestuojame prieš tokį darbą ir kviečime darbininkus laikytis ir darbuotis SOCIALISTŲ PARTIJOS eilėse, kol partija darbininkų reikalus atstovauja, nes vienybėj mūs spēka.

Taipgi atsisaukiame ir darbininkus, kad suvaldytu tuos individuumus, kurie tik savo asmeninių reikalų politika vaduodamies, visokių tarybų organizavimu, kėsiniasi jau organizuotų darbininkų eiles ardyt, demoralizuot ir nesutikimą tarp darbininkų sėti.

Visų šalių darbininkai vienykitės, o nesiskaldykite ir tarybas ir tarybeles.

L. S. S. 1 kp. Komitetas: Org. K. Balrunytė, Sek. J. Bendaravičius, Išd. S. Gričiūnas.

Nuo redakcijos.

Nors rezoliucija priimta 6 d. kovo, vienok ją redakcija gavo 14 d. gegužės. Vadinasi, virš dviejų mėnesių išgulėjo kuopos archyve.

ELIZABETH, N. J.

Lūdnas atsitikimas.

Gegužės iš 3 į 4 d. nakčia nusizudė Ona Markuniėnė — Petro Markuno moteris. 4 d. gegužės, ryte, Petras atsikėlė eiti į darbą ir prasidare kambary, kuriame gulėjo moteris, Kambarys buvo pilnas gazų, lovoj miegojo amžiniu miegu jo moteris ir greta jos buvo laiškas, kuriame persipraso vyrą, kad pasivelino sau atimti gyvastį. Laiške nurodinėja, kad visviena gyventi negalinti ir sako, kad abudu esą kalti. Prašo, kad jos kūnas būtų sudegintas krematorijoje.

Pribuvus policija dar surado vieną laišką, kuriame veik tą patį rašo. Policija abu laišku pasiėmė.

Laidotuvės buvo labai iškilmingos. L.S.S. 147 kuopos draugai sumetė nusamdymui orkestros, o kuopa iš savo izdo nupirko didelį gėlių vainiką su užrašu "Drauge auka nuo L. S. S. 147 kuopos".

6 d. gegužės, 2:30 val., tapo kūnas išlydėtas iš namų ir lydėjo per visą miestą grajinant laidotuvių maršą.

Nors buvo darbo diena, bet žmonių susirinko labai daug.

Kūnas tapo palaidotas taip, kaip ji laiške prašė.

Vėlionė turėjo 29 metus amžiaus. Penki metai, kaip vedus. Visą laiką, išskyrus paskutinius metus, su vyrų sugyveno labai gerai. Vaikų neturėjo.

Jau ketvirtį metų, kaip prigulėjo prie L. S. S. 147 kuopos ir buvo darbšti narė. Negalėdama pernešti šio pasaulio vargų, persikysė su visais ir dabar išsisis ant visados.

J. K. Buch.

CINCINNATI, OHIO.

Apie porą metų atgal buvo manyta, kad vietos lietu-

vius galima bus suorganizuoti. Pirmiausiai tapo suorganizuota S. L. A. 50 kuopa, kuri nieko neveikė ir neveikia, apart užsimokėjimo mėnesinių duoklių.

L. S. S. 184 kuopos dalis narių išvažinėjo ir pasiliko tik keli.

Lietuvių veikimas visiškai apmiręs.

9 d. balandžio tapo arėsttuotas lietuvis K. Bereiša ir reikalauja \$2.000 kaucijos. 20 d. balandžio, drg. J. D. Bendokaitis, eidamas gatve apalpo ir krisdamas išsilaužė pirštą.

J. D. B.

GREAT NECK, N. Y.

Lietuvių šposai.

12 d. gegužės atsilankė pas mus tūlas Stasys Bukantis, kuris ilgą laiką gyveno So. Bostone su motėre Julija. Jis čia turi savo giminių ir pasisakė, kad esąs vedęs. Pernakvojęs pas savo gimines, išvažiavo su savo Julyte į Brooklyną ir apsigyveno nusamdyt kambary. Praslinkus dienai, nakčia, Julytė atsibaladojo pas T. Plakštį įsiekodama savo "vyrą", kuris, kaip ji pasakoja, apvogęs — paėmęs pinigų, auksinius žiedus ir pabėgęs. "Vyrą" pas gimines surado, bet pastarasis norėjo pagriebti Julytę už sprando ir mesti laukan, kam nevažiuoja atgal pas savo pirmąjį vyrą, nuo kurio pabėgo, bet kabinėjasi prieš svetimų. T. Plakštis sulaukė Bukantą, nedaleisdamas ją išmesti. Julytė sugrįžo atgal į Brooklyną, išėmė "varančią" ir suareštavo Bukantą. Tuo tarpu pribuvo ir tikrasis Julytės vyras iš So. Bostono. Pasirodo, kad Bukantas apie 3 metus buvo ant burdo ir paskui sumanė su savo gospadine iškirsti šposą — abudu pabėgo.

15 d. gegužės Brooklynė bus teismas. Bukantas yra karštas katalikas.

T. Plakštis.

S. MANCHESTER, CONN.

Mirė Antanas Zokaitis.

7 d. gegužės, iš ryto 4 val., čia pasimirė po 6 dienų ligos Antanas Zokaitis, 41 metų senumo.

A. a. Antanas Zokaitis buvo progresyviškas žmogus ir laisvų pažvalgu. Po So. Manchester ir apielinkes kolonijas platino pirmeivišką literatūrą, užrašė ir visus darbininkiškus ir progresyviškus laikraščius ir dalyvavo viešame gyvenime.

A. Zokaičio, kaip darbininko ir kovotojo prieš išnaudotojus ir fanatikus, buvo labai sunkus gyvenimas. Kadangi A. Zokaitis buvo lengvo būdo žmogus ir kartais truputį per daug išsigerdavo, tai tą žmonės iš šalies greit pastebėdavo, ypač priešai. Nors tie patys žmonės kartais pas save ir rašto aklyse nepastebėdavo.

A. Zokaitis Amerikoje išgyveno 16 suviršum metų. Iš Lietuvos paėjo iš Prancų kaimo, Plokščių parap ir Plokščių gminos, Naumiesčio apskr., Suvalkų red.

Laidotuvės buvo civiliškos, be jokių bažnytinių ceremonijų. Tapo palaidotas 10 d. gegužės ant East Cemetery — protestoniškų ka-

pinių. Nors buvo darbo diena, bet žmonių ant laidotuvių susirinko daug. Palydėjo į kapus net 12 vežimų ir šiaip žmonių. Namuose ir ant kapo pasakė po trumpą prakalbėlę W. H. Schiedge angliškai ir M. Mankelevičia lietuviškai. O žmonės paskutinį kartą skaitlingai palydėjo į kapus. A. Zokaitis paliko dideliame nuliudime savo žmoną R. Zokaitienę ir tris vaikučius — Viktorą 15 metų, Stasiuką 14 m. ir Juzę 12 m.

Antanai, išlėkis svetimoje šalyje ir lai bus tau lengva svetimos šalies žemelė.

J. Januškevičia.

BRIGHTON, MASS.

5 d. gegužės buvo prakalbos, kurias surengė L. S. S. 67 kuopa, L. M. P. S. 49 kuopa ir Vieniybės draugystė. Prakalbos rengtos tuo tikslu, kad sušelpus Naujosios Anglijos politikos prasikaltėlius.

Kalbėjo drg. Z. Puišutė. Jos kalba publika likosi pilnai užganėdinta. Buvo rinktos aukos N. A. P. K. Fondui. Aukavo šios ypatos: — A. Brokas, Bl. Tiškus, A. Pocius ir A. Lakačauskas — po \$1.00; A. Savičiūniėnė, A. Bendorius, J. Kučka, A. Valeika, K. Valeika, S. Smith, A. Milvidas, Ig. Pikelis, J. Peldis, J. Butkus, J. Mosteika ir F. Pukenis — po 50c; V. Lazauskas, B. Griušas, B. Trainavičienė, J. Rumšas, K. Josbutis ir P. Ivanauskas — po 25c. Su smulkiomis surinkta \$23.28.

Visiems aukuotojams vardu rengėjų tariau širdingą aciu.

Publikos buvo vidutiniškai ir užsilaukė ramiai, išskyrus kelis vaikėzus, kurie būdami ant galerijos, vaišino vienas kitą kepurėmis.

A. Lakačauskas.

PHILADELPHIA, PA.

Grigaičio prakalba ir Vaikų Draugijėlė "Žiburėlis".

Subatoj, 4 d. gegužės, įvyko vaikų teatras ir prakalbos, kurias surengė L.M.P. S. 11 kuopa. Tai buvo pamėnėjimui 1 geg. ir Karolio Markso 100 metų sukaktuvių. Pirmiausia vaikų draugijėlė "Žiburėlis" sudainavo Internacionala, kuris puikiai pavyko. Vėliaus tie patys "Žiburėlio" maži vaikučiai sulošė teatrą "Mylėk Artimą". Taipgi maži vaikučiai sakė eiles ir Salčiūtė "Z. narė" puikiai sudainavo darbininkų Marsalietę. Nors vaikų draugijėlė "Žiburėlis" gyvuoja jau 3 metai, bet ant estrados dar tik pirmu kartu pasirodė ir galima savykti, kad jau pusėtinai išlavinti. Tik nežinia, kodėl kiti tėvai neleidžia savo vaikučių į "Zib." mokyklėlę mokintis lietuviškai skaityti, rašyti ir abelnei auklėti darbininkiškoj dvasioj. "Žiburėlis" randasi po globa L.S. S. 1 kp. ir L.M.P.S. 11 kp. Pirmą "Zib." mokytoja drgė N. Stilsonienė. Ji darbuojasi nuo jo sutvėrimo ir yra gana atsakanti tam darbui. Buvo renkamos "Zib." nauđai aukos, kurių surinkta \$12.36.

Pabaigoj kalbėjo "Naujiečių" red. drg. P. Grigaitis. Kalbėjo dvejais atvejais trumpai paaiškino 1 gegužės

istoriją ir jos reikšmę, antaru atveju aiškino Karolio Markso gyvenimą ir darbų. Jo prakalba neša dvasišką naudą ne tik paprastiesiems darbininkams, bet ypatingai ir net gerai išsilavinusiems socialistams, inteligentiškesnei publikai.

Žiūrint į tai, kad Grigaitis seniai buvo kalbėjęs Philadelphiaj ir kad šis parengimas buvo surengtas su tikslu apvaikšiot K. Markso 100 m. sukaktuvių ir šventę 1 gegužės, tai 400 publikos mažai.

Ortodoksalis.

WAUKEGAN, ILL.

Pirmiau čia buvo veikimas, bet tuli gabesnieji draugai, gyvenimo aplinkybių priversti, apleido šį miestą, o kitus pašaukė į armiją. Buvo du chorai ir abudu neteko mokytojū. Vaikų draugijėlė neteko vadovo. Bet likusieji pamatė, kad iš apsilėidimo nieko gero neišeis, todėl ir griebėsi prie darbo. L. S. S. ir L.M.P.S. kuopų nariai sušaukė bendrą susirinkimą ir, visapusiai apsvarsčius dalykus, griebėsi prie darbo. Abudu chorai sujungė ir užkvietė naują mokytoją; vaikų draugijėlei taipgi užkvietė mokytoja. A. Sabeskį ir t. t. Tokiu būdu visas darbas, kuris buvo apmiręs, dabar jau pradeda atgyti.

Apvaikšiojimui gegužinės ir K. Markso šimtmetinio jubilėjaus paminėjimui 4 d. gegužės buvo surengtos prakalbos; kalbėjo drg. K. Gugis. 5 d. gegužės perstatytas veikalas "Jono Širdis". Per abu vakaru platinta darbininkiška literatūra.

Reikia pastebėti ir tas, kad čia gyvuoja tik dvi sriovės — katalikai ir socialistai; tautinės sriovės nėra. Susipratę darbininkai spiečiasi apie socialistus, o tamsesnieji — apie kunigėli.

M. J. Gulkauskas.

ROCKFORD, ILL.

21 d. balandžio buvo prakalbos rusų socialistų. Prakalbų paklausyti atsilankė ir lietuvių, tokiu būdu sve-tainė buvo pilna.

Čia darbai eina gerai; mokestis paprastam darbininkui nedidesnė į dieną, kaip \$3.00 — \$3.25; karpentieriams — \$3.50 ir daugiau. Mašinų dirbtuvėse moka brangiau. Pragyvenimas gana brangus ir kainos vis dar kyla.

Pančekų dirbtuvėse daugiausia dirba moterys. Ten bausis išnaudojimas. Tarpe darbininkų nėra jokios organizacijos, daugiausia dirba nuo štukū.

Mašinistų unija nori darbininkus išvesti į streiką, bet ar pasiseks, sunku pasakyti.

Pastaruojū laiku geležinių dirbtuvių mašinistai smarkiai pradėjo organizuotis ir unija, bet medžio dirbtuvių mašinistai nejudą — nesiorganizuoją.

Rokiškietis.

EAST CHICAGO, IND.

14 d. balandžio buvo mėnesinis susirinkimas LDDL. 70 kuopos. Svarbesniųjų nutarimų bus tas, kad kuop-

pa nutarė prisidėti prie "Laisvės" kooperacijos nuperkant už \$10 šerą. Nors kuopa finansiškai yra silpna, vienok į tai neatkreipė jokios atydos ir prisidėjo.

Patartina ir kitoms kuopoms panašiai pasielgti, — nors po vieną šerą nusipirkti, o kurios išgali, tai ir daugiau.

Kuopos Pirm., K. L. Kairis.

STOUGHTON, MASS.

20 d. balandžio buvo draugiška vakarienė, kurią surengė L.M.P.S. 52 kuopa. Programą išpildė draugai iš Brighton — sulošė juokingą komediją. Buvo ir kitų pamarginimų. Aktoriai savo užduotis atliko gerai. Programui pasibaigus, drg. B. Bubliauskienė pasakė trumpą prakalbėlę. Pelno kuopai liko \$37.53. Pused pelno skiriamas L. M. P. S. II Rajonui.

14 d. balandžio buvo susirinkimas L. M. P. S. kuopos, kuriame tapo iš kuopos izdo paskirta \$5 našlaitei L. Niežaitėi ir narės suaukavo \$5.65. Tokiu būdu viso \$10.65.

O. G. — nė.

Wilmerding, Pa. Mižiniskas koncertas.

Rengia Lietuvos Šūnų Teatrališka kuopa, bus Ketverge, 30 d. gegužės (May), 1918, Liet. Šūnų dr-stės svetainėj, 110 State St., Wilmerding, Pa. Pradžia 8 val. vakare. Bus sulošta 3 veikmių vāizdelis su dainomis "Katriušės Gintarai". Taipgi bus monologų ir visokių pamarginimų. Tai dar pirmas toks puikus vakaras šioj apielinkėj, už tai visi atsilankykite. Įžanga tik 25c. ypatai, vaikams 10c.

Pasarga: Šis koncertas buvo rengiamas ant 19 d. gegužės, bet valdžios viršininkams pagrūmojus pri-

versti buvom atidėti ant pa-prastos dienos.

Komitetas.

HARTFORD, CONN.

Vietos draugijų ir kuopų Sąryšis turėjo parengę fėrus bal. 9, 10, 16, 17 ir 20 d. Publikos visais vakarais atsilankė daug. Sąryšis turės gražaus pelno.

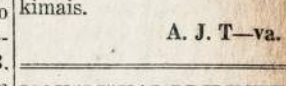
Dabartiniu šaukimu kariu menėn, draftino ir L. S. S. 49 kp. du draugu, kurie fiziškai tiko: dd. M. Giraitis ir V. Tirva, buvo darbštūs kuopos draugai.

Rinkimuose į miesto valdininkus Soc. Partijos balsai žymiai pakilo šiais rinkimais.

A. J. T.—va.

MOKSLIŠKAI PRIRINKTI

Akiniai

yra vėgintėliai, kokius jūs nešiot turėtumet, nes alinai pirkti pas kaun-terius ir aukšniu daktų krautuvėse jūsų akims yra KENKSMINGI.

Reikalaujami "akinių matykis D-RA H. A. MEDOFF

JO APTEKOJ

500 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Ofiso valandos: 10—12 A. M.; 3—5 P. M.; 6—8 P. M.

SOKIŲ MOKYKLA.

Per 38 m. žinoma, kaip geriausia šokių mokykla. Prof. Sternio šokių mokykla pa num. 952 Broadway, kamp. Myrtle ave. prie elevatorio stoties, Brooklynė, davė visai karai ir elevatorių mokymą. Mokinys, Foxford, One Step, Tye Step, Boston Gude ir vis naujausias mados šokių balų ir etelidžiaus. Mokinys vyrus ir merginas, lenko ja nuo trijų simtų iki katrių simtų. Duodu privatiškas lekcijas ir klasoje. Atidaryta nuo 9 ryto iki 11 vakarų — taip pat ir Nedėdieniais. Išlygos: \$5.00, \$10.00 ir \$20.00 išmėtinu visus šokus. Mokinis žiemą ir vasarą. Mokinui pagal naujausią mada Visada mokikis pas specialistą. Mokėstis ISKALNO.

THE STERN SCHOOL OF DANCING

952 Broadway, Brooklyn, N. Y.

TREČIOSIOS PASKOLOS LAISVĖS BONDSAI parsiduoda pas Bankierį Atnešanti 1/4 procentų. HENRY C. ZARO 1 and 3 Third Ave., corner 7-th St., New York, N. Y.

Bondsai yra po \$50, \$100, \$500 ir augštesni. Galima pirkti ant išmokesčio, mokant po vieną dolerį kas savaitę. Nėra geresnės vietos pinigams, kaip pavesti juos Dėdės Samo globon. Atlikite savo pareigą dabar ir tuoj kreipkitės į mūsų banką pirkti Laisvės Bondsus. Mes kalbame jusų kalba ir visus paaiškinimus suteikiame lietuviškai. Bankas atviras kasdien iki 8 val., pėntnyčiomis iki 7 val. vak., o nedėdieniais iki 1 valandai po piet.

HENRY C. ZARO

1 and 3 Third Ave., cor. 7-th St., New York, N. Y.

DYKAI, DYKAI! Atitraukia dantis be skausmo ir veltu. Usm, kurie duoda taikų ir naujus idėli. Visas dresas vietiškai be skausmo. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaip specialistas įvairiose atsitikimuose. Atėkė ir duok išgydymus. Informacijos dykai. Mano kabinas ir ūstikali 22 karnas. Darbas svanrutinas. Ofiso valandos: nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M. Pėntnyčiais ofiso uždarytas. Nedėliomis nuo 10 A. M. iki 1 P. M. DR. CHAS TESCHBERG, D. D. S. Liet. Dentistas 800 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y. Kalba Lietuviška, Lenkiškai, Rusiškai. Tel. Stazė 5098

VINCAS J. DAUNORA APTEKORIUS TIKRA LIETUVIŠKA APTIEKA LIETUVIS PAS LIETUVI 229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH & 65 GAVES BROOKLYN, NEW YORK

API MUSĖS UŽKREČIA VISOKIAS LIGAS.

(Pabaiga)

Dawson savo knygoje apie muses užsimina apie miestą Cleveland, Ohio, 1912 — 13 m. Tenai buvo organizuotu būdu naikinamos musės. Mokyklos vaikai ir mergaitės buvo pasiėmę musių naikinimą ir šimtai tūkstančių musių liko išgaudyta. Pini-ginis atlyginimas ir gi buvo paskirtas — dešimtis centų už šimtą musių buvo mokama tam, kuris atnešė komisijos nuovadon.

Jau ne nu šandien musės yra naikinamos žmonių, kurie suprato kokią blėdį musės neša ir ne vien tik žmonėms, bet podraug ir gyvuliams, kurie atsieina mum ne taip pigiai ir kurie padeda mums apdirbti sunkius, o neretai ir pavojingus darbus. Taigi mūsų pereiga yra irgi prisidėti prie to taip naudingo ir prakilnaus darbo. Gal kaip kam atrodys visai mažas ir be vertės dalykėlis, ir numojęs ranka pasakys: "Tai moterų ir vaikų amatas gaudyti muses". Gera, kad ir taip. Nekurie iš turtočių niekuomet nieko nedirba ir piršto neprideda prie to naudingo darbo, kuris juos valgydina ir rėdo, bet jie visgi pripažįsta, jog darbas yra naudingas, reikalingas ir be darbo gyvent negalima. Jie, žinoma, yra pavergėjai kitų, jie dėl to ir gyvena, kad pavergus savo artimą ir būtų labai neprotinga sekti tų žmonių pavyzdį. Bet kas-gi bus su tavim, nejaugi tu turi tiek drąsos, kad išdrįstum pavergti savo mylimą moterį, kuri yra galva — vairas visos šeimos, o pavergiant moterį, būtų logiška ir praktiška — pavergti ir visą šeimyną. Iš patyrimo mes žinome, kad vergas tik vergus ir auklėja. O kas šandien nori būti kito vergu. Atsakymas lengvas. Niekas, nes gadyne vergijos jau palaidota ir ji daugiau mūsų žmonių giminių netarnaus.

Pasiteisinimo, išsisukinėjimo, atsiprašymo — nėra. Kiekvienas turi atlikti tą, ką gyvenimas reikalauja; ir tas, kuris bandytų pasprukti nuo tos užduoties, būtų nenaudėlis ir pavergėjas kitų žmonių giminės sūnų ir dukterų tiems reikalams, kuriuos jis turi atlikti, kaip tos didelės šeimos narys.

Pakalbėjus apie namines muses ir jų blėdingus darbus, kuriuos atlieka mūsų tarpe išnešiodamos įvairias ligas, manau, jog bus vietoj tarus žodį-kitą kaslink tų gyvūnų, kuriuos mes taip labai persekiojam ir visokiomis būdais naikinam nuo žemės veido ir vien su ta intencija, kad mums atrodė, jog tie gyvūnai esti mums pavojingi, kuomet jie nėra pavojingi, bet atpenč — naudingi. Taigi, kad išvengus bereikalingo mūsų spėkų aikvojimo, kad išvengtu to bereikalingo pasibjaurėjimo, vietoj gėrėtis, prisieina pakvoti žodelis tame reikale.

Ne abejoju, kad kiekvienas iš mūsų yra girdėjęs apie rupūžes, kurios vakarais vaikština po mūsų kiemus ir daržus; taip gi apie gyva-

tes. Šio dvi rūšys gyvūnų yra minimos su pasibjaurėjimu ir prie kiekvienos progos yra užmušama kaip rupūžė, taip ir gyvatė. Bet dabar kila klausimas, kodėl mes taip darome? Kodėl mes užmušinėjam rupūžes ir gyvates? Atsakymas lengvas. Dėl to, kad mes buvom taip mokinami. Mums buvo įkalbama, kad tie du gyvūnai yra didžiausi žmonių ir gyvulių priešai. Netolimoje praeityje — mūsų atsiminime — buvo kalbama, kad jeigu užmuši vieną rupūžę, tai jos draugės rupūžės užnuodija karvių pieną ir vietoje balto pieno karvės duoda raudoną — kruviną pienu. Tas pats ir su gyvatėmis. Bet aš turiu pasakyti čia ant vietos, kad kaip rupūžė, taip ir gyvatė yra labai naudinga žmogaus draugė, o anaipol ne priešas.

Rupūžės vasaros metu vaikština po mūsų daržus ir be pasigalėjimo naikina įvairius vabalus, kurie naikina daržoves. Gamtininkai, tyrinėdami rupūžės anatomiją, surado, kad vienos rupūžės viduriuose sutelpa apie penkios-dešimtys visokių daržovėms kenksmingų kirminų; kitoj rupūžėj surasta 77,000 vabalų. Paprastos rupūžės su renka ir prarija keturis, syktiek kirminų, kiek turi dydžio jų viduriai, t. y., tos organų dalys, kurias mes vadinam pilvu. Nekurie iš dalykų žinovų yra išsitarę šiaip: "Jeigu ne paprastos mūsų naminės rupūžės, — mus vabalai ir kirminai gyvus suėstų". Šiuose žodžiose yra daug teisybės. Taigi šiaip ar taip kalbant, o rupūžės neturėtų būti naikinamos ir su tokiu pasibjaurėjimu, kaip iki šiolei buvo daroma.

Tą patį galima pasakyti ir apie gyvates. Mūsų žmonės tankiai užmuša kiekvieną gyvatę, kokia ji nebūtų ir kada ji tik nepasisukytų po ranka. Tiesa, yra ir pavojingų žmogui gyvačių kaip tai: barškančioji (rattle snake) copperhead, water moccasin ir keletas kitos veislės, bet kuomet jos apvala mūsų laukus nuo visokių rūšių vabalų ir kirminų, palyginus tą su pavojumi, — visados ir visur mes sutiksime, kad šis gyvūnas atneša daugiau naudos, o ne blėdies žmonių giminei.

Prisieiti labai daug kalbėti, kad išaiškintu dalykų stovį šiame klausime, t. y., kas yra mūsų draugai ir kas ne, bet jeigu šie mano keli žodžiai rastų skaitytojų vaidintuvėje atbalsį ir paskatintų jį ir jį prie tolimesnio dalykų studijavimo, aš pilnai jausčiausi atlikęs savo uždavinį ir atsiekęs, ką aš norėjau atsiekti. Mes skaitom laikraščius ir knygas ne dėlto, kad pasirodžius svietui, kad mes mokam skaityti, bet dėlto, kad pasinaudojus, kad išmokus, kad sužinojus kas kur yra; žodžiu, kad pažinus pats save. Šiandien pasaulyje yra laimingas tas, kuris turėjo progą pažinti jį; bet kaip jį pažinusi? Čia jau prisieina pakvoti daug knygų, žurnalo ir laikraščių, kas darbo žmogui visgi prieinama, nors ir gana sunkiais būdais, o ypatingai tose vietose, kur sunkūs darbai ir ilgos darbo

valandos. Bet tvirtam pasiryžimui kelio pastoti niekas neįstengs. Asmuo visados ir visur suras progą mokinis ir anksčiau ar vėliau jis pasieks tą laipsnį žinojimo, jeigu jau nedaugiau, tai nors nors tų dalykų, kurie dedasi po mūsų akių ir tuos gamtos apsirėškimus, kurie laiks nuo laiko atsikartoja ir vilotė-vilioja, kad tyrinėjus ir iš arčiaus susipažinus su jais.

Taigi mūsų uždavinys laibus iš arčiaus pažinti gamtą ir gamtoje apsirėškimus. Vienas pagarsėjęs Amerikos rašėjas pasakė: "Mūsų nežinystė yra bausis mums patiems baubas, neretai mes nežinystę iškeliamė taip aukštai ir apvainikuojam pavapanaisiais tituluotais sutvėrimais; atpenč, ką mes sužinom ir panaudojam kaip civilizuoti žmonės, tą mes vadinam mokslu". Taigi prie mokslo, mažiaus nežinystės, o daugiau tų dalykų, kuriuos civilizuoti pasaulis vadina mokslu. Mokintis galima mokykloje ir namie, skaitant moksliskas knygas, magazinus ir laikraščius. Daugiau noro ir pasišventimo mokintis, o atsiradus mūmyse norui, atsiras tam laikas ir pinigai padengimui lėšų. Mokintis galima tada, kada jauti patraukimą prie to ir laikas nėra tam paskirtas, aprubežiuotas arba nustatytas. Mokyti galima pradėti jaunam, užaugusiam arba, kaip žmonės sako, susilaukus tų metų, kada žmogus sueina į pilnus ir užaugusius metus ir vadinasi pilnametis. Kitais žodžiais sakant: mokyti niekuomet nevelu.

Iš visų kitų mokslų, mum turėtų labiausiai rūpėti gamtos mokslai, o dalinai pažinę gamtą, mes galėsime eiti ir prie kitų mokslų. Man atrodė svarbūs gamtos mokslai dėlto, kad čia supažindinama su pirmpradiniu kiekvieno gyvūnelio ir gyvūno gyvybės užsimegimu ir vystymasi. Gyvybė rodo turėti būti svarbiausiu dalyku ir kiekvieno protaujančio asmens uždaviniu tyrinėti iš kokios medegos ta gyvybė susideda ir prie kokių aplinkybių ji gali atsakančiai vystytis. Suradę tą mes galėsime eiti toliaus, gerinti, tobulinti tą gyvybės vystymąsi, kas patobulintų visą tą, ką mes tik savo akimi matome — visą pasaulį ir jame esančius įvairių įvairiausių apsirėškimus.

Tikiu, kad ateityje turėsime progos nors trumpais ruožais nupiešti ir pacios gyvybės atsiradimą ir josios vystymąsi "Laisvės" skaitytojams. Būtų pageidaujama, kad ir kiti mūsų mylėtojai to, t. y., gamtos mokslo, išsireikštų tame. Mums yra svarbu studijuoti politiką ir šiaip abelnas darbininkiskas klausmas, bet negali mums nerūpėti ir kiti mokslai, o jų tarpe ir gamtos pažinimas.

J. Dementis.

Kada persišaldai
Jitrink kaklą, krutinę ir apačias kojų
Doro Richter'o
PAIN-EXPELLER
Tuojau apsaugoja nuo ligų ir gydo tikras tiktais su pažymėta marke "IKARA"
36c. ir 65c. butelinkas visose aptiekose arba stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

valandos. Bet tvirtam pasiryžimui kelio pastoti niekas neįstengs. Asmuo visados ir visur suras progą mokinis ir anksčiau ar vėliau jis pasieks tą laipsnį žinojimo, jeigu jau nedaugiau, tai nors nors tų dalykų, kurie dedasi po mūsų akių ir tuos gamtos apsirėškimus, kurie laiks nuo laiko atsikartoja ir vilotė-vilioja, kad tyrinėjus ir iš arčiaus susipažinus su jais.

Ar nustojote sveikata iš priežasties ligos?
Diena po diena, metas po metų užsimu gydymu sergančių žmonių. Permastykite sau, kiek aš išgydžiau, kiek palinksinau gyvenimą. Jeigu jums gyvenimas įkirejo varojant visokias gyduoles ir jaučiatės nuolat blogiau, tuomet, nieko nelaukdamas, kreipkitės pas gerai suprantantį daktarą ir specialistą
DR. LEONARD LANDES
Jis jums be pinigų patars, ką daryti, kad išgelbėti gyvastį ir paaikins apie ligą. Gydas per 20 metų visokias ligas su didžiausiomis pasekmėmis kaip tai:
pilvo, širdies, plaučių jankų ir tt.
Dėl gydymo nervų ir ligų turiu visiems gerai žinomą elektriską aparatą ir X-spindulius, per kurį matyt kiauurai kune. Ne kiekvienas daktaras turi tokius aparatus, dėl to, kad labai šlapume. Chemiskas ištyrinėjimas šlapume. Neatidėliokite ant rytojaus, bet tuojau atekite pas gerai žinomą:
DR. LEONARD LANDES
Ofiso val.: nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakare. Šventadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 val. po pietų.
140 E. 22nd St., Lexington ir 3rd Ave., New York City.

SERGANTIEJI!
AR NUSTOJOTE SVEIKATA IŠ PRIEŽASTIES LIGOS?
Diena po diena, metas po metų užsimu gydymu sergančių žmonių. Permastykite sau, kiek aš išgydžiau, kiek palinksinau gyvenimą. Jeigu jums gyvenimas įkirejo varojant visokias gyduoles ir jaučiatės nuolat blogiau, tuomet, nieko nelaukdamas, kreipkitės pas gerai suprantantį daktarą ir specialistą
DR. LEONARD LANDES
Jis jums be pinigų patars, ką daryti, kad išgelbėti gyvastį ir paaikins apie ligą. Gydas per 20 metų visokias ligas su didžiausiomis pasekmėmis kaip tai:
pilvo, širdies, plaučių jankų ir tt.
Dėl gydymo nervų ir ligų turiu visiems gerai žinomą elektriską aparatą ir X-spindulius, per kurį matyt kiauurai kune. Ne kiekvienas daktaras turi tokius aparatus, dėl to, kad labai šlapume. Chemiskas ištyrinėjimas šlapume. Neatidėliokite ant rytojaus, bet tuojau atekite pas gerai žinomą:
DR. LEONARD LANDES
Ofiso val.: nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakare. Šventadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 val. po pietų.
140 E. 22nd St., Lexington ir 3rd Ave., New York City.

VISUOMET PIRKIT ČEVERYKUS
Naujausios mados
PAS
J. MARTINAITI
157 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ? JEIGU TEIP, TAI IMK DUONĄ IŠ
GARSAS SENIASIA IR GERIAUSIA KEPTUVE
Kepa geriausią duoną iš Cystų ruginių miltų. Teipat mes kepame geriausius keiksus veselijoms ir kitokiems pokitiams.
Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą, skanią, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duona siunčiame ir kitą miestą.
F. MASIULEVIČIUS ir SUNA!, Savininkai.
209 BEDFORD AVE. (Tel. 2876 Greenpoint) BROOKLYN, N. Y.

VYRAI IR MOTERIS!
Jeigu tu kentį nuo užsiėnėjusios ar naujos kokios ligos ir reikalauji pataravimo nuo specialisto, tai
Ateik pas mane — turėsi rezultatus greitai ir už mažą mokestį nuo visų NERVISKŲ, CHRONISKŲ ligų. PATARIMAI VISIŠKAI DYKAI!
Kaipo rezultatas daugelio metų paskamingo praktikavimosi ir vartojimaj naujausiu užtikrintu moksliskų būdu, kaip tai Elektriška ir Absorpcijos išsilydymo būdas, tu gali būti užtikrintas visuomet su geriausiomis pasekmėmis.
Kuomet aš išegzaminuoju ir persitikrinu, kokiame padėjime randasi ligonis, tai kiekvienam atsitikime gydau pagal tą persitikinimą.
Gydant Reumatizmą, kraują, odos ir kitas įvairias ligas, aš vartuoju naujausiu išradimu "serum" ir "vaccine", kurie didelis pasekmes turi be pertraukimo jūsų darbu.
Ateik šandien — Neatidėliok!
Dr. HANNON SPECIALISTAS
146 East 14th Street, New York City. Prieš Tammany Hall
OFFISO VALANDOS:
Dienomis nuo 9 val. ryto iki 4 val. po piet.
Vakarais nuo 6 iki 8 valandų.
Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 ryto tiktai 2 val. po pietų.
Palaukimui kambariai yra atskirai.

PUIKIAUSIA, MODERNIŠKA "LAISVĖS" SPAUSTUVĖ
Grazial padaryti spaudas darbai patraukia kiekvieno akį. Atsakančiai pagarsinimas pridoda žmogui norą eiti ant rengimų pramojų.
Todėl, draugystės ir kuopos, kada rengiat balius, teatrų, ar šlap paslinkimimus, visados duokit darbus "Laisvės" spaustuvei. Mes padarome visokius spaudas darbus grazial, greit ir pigal.
"LAISVĖS" - KNYGYNE
Randas įvairių naudingų knygų, kurias patariame kiekvienam perskaityti. Kas skaito, tas daugiau žino ir jam nereikia prašyti kitų patarimų. Raskite katalogą.
"LAISVĖS" BROOKLYN, N. Y.

Juozo Kowaliausko Bankas - Bendras Lietuvių Bankas.
BANKIERIUS J. KOWALIAUSKAS SAKO, KAD
Lietuvos likimas priklauso nuo pačių lietuvių
Turime pašelpines draugijas, kad butume aprupinti ligoje. Turime literaturos draugijas, korporacijas ir kooperacijas, kad išlaikyti savo laikraštiją ir turėti iš kur semti apšvietą. Turime korporacijas ir kooperacijas apyvartai visokių reikmenų, kad mažiaus butume išnaudojami svetimitaučiais. BET IKI ŠIO LAIKO DAR NETURĖJOME TOKIOS ĮSTAIGOS, KURI VIENYTŲ VISĄ LIETUVIŲ VISUOMENĖ APGINDAMA KIEKVIENĄ NUO IŠNAUDOJIMO, KAI NUO SVETIMTAUČIŲ, TAIP IR NUO SAVU, t. y. DAR NETUREJOME SAVO BANKO — DABAR JAU TURIME, nes bankierius Juozas Kowaliauskas pervedė savo banką Lietuvos visuomenei — inkorporavo. Kodėl? Todėl, kad suteikti progą kiekvienam lietuviui prisidėti prie išgelbėjimo ir kultūriško pakelimo Lietuvos. Ir dabar jau kiekvienas, kuris tiktai nebeneri buti kitų išnaudojama, gali prigulėti prie Lietuvos banko ir savo trisus sunaudoti tiktai savo naudai.
ARGI REIKALINGA LIETUVIAMS STEIGTI BANKĄ, KAD LIETUVIAI PINGAMS VIETĄ SURANDA IR SVETIMTAUČIŲ BANKOSE?
Taip, lietuviai daug prisidėjo savo trisus netik prie statymo bankų dėl svetimitaučių, bet sukrovė jiems didžiausius turtus, savo pinigus dėdami jų bankosna. Taupydami savo pinigus svetimos bankose gaunate tiktai ketvirtą procentą, o keturiadesimtis procentų, kuriuos jūsų pinigai atneša, paliekate svetimitaučiams. Iš kur jie būtų įgiję tokius kapitalus, kad išbudavotį muros, siekiančius padanges, jeigu jiems nebūtų likę didelio pelno nuo jūsų sudėtų pinigų. Tos tautos, kurios anksčiau susiorganizavo į korporacijas, dabar jau valdo visą pasaulio turtą. Gyvenimas parodė, kad lietuviai be savų įstaigų jau nebegali apsieiti.

IS KO SUSIDEDA KORPORACIJOS KAPITALAS?
Korporacijos pamatinis kapitalas susideda iš įmokėtų pinigų už šėrus. Kapitalas pasididina depozitais. Kapitalas leidžiamas apyvartoti atneša didelį pelną. Apart išmokamų depozitarius nuosimėčių ir šėrininkams dividendų, dar didelė pelno dalis pasilieka bankui iš ko kapitalas kaskart didinasi, kartais pasiekia tokį laipsnį, kad šėras pasididina kelioliką sykių.
KA GI GERĄ LIETUVIAMS ATNEŠ TAS BANKAS?
Lietuviai atiduodami visą savo trisus svetimitaučiams artinasi prie galutinio išnykimo, turėdami gi savo įstaigas, savo visą trisus sunaudaus naudai lietuvių tautos. Taip, kaip svetimitaučių rankose sukoncestruotas kapitalas pakėlė jų kultūrą, taip lietuvių rankose sukoncestruotas kapitalas pakels LIETUVIŲ KULTŪRĄ, VAIZBĄ IR PRAMONIJĄ.

KODEL LIETUVIAI IKI ŠIO LAIKO NETUREJO SAVO BANKU.
Todėl, kad neturėjo iniciatorių su keliatu dešėtkų tūkstančių veikiančio kapitalo; atskiriems žmonėms sukoncestruoti keliatū dešėtkų tūkstančių visai negalima. Ir taip, kaip bankierius J. Kowaliauskas, vienas išsturingiausių lietuvių Amerikoje, padarė pradžią, tai galima tikėtis, kad už poros metų turės tokią įstaigą, kuri aprupins visą lietuvių visuomenę ir apgins nuo išnaudojimo svetimitaučių.
ARGI GALI BANKAS APSAUGOTI ŽMOGŲ NUO IŠNAUDOJIMO?
Taip. Jeigu esi banko dalininku (šėrininku) gauni paskolą ant lengvesniu išlygų. Jeigu keliuji į Lietuvą arba iš Lietuvos, perkli laivakortę savo įstaigoje, jau nebeduodi uždirbt svetimitaučių įstaigai, jeigu mokėtum ir tiek pat, kaip kad moki svetimos įstaigoje, tai tas pelnas, kuris lieka įstaigai, pasilieka tavo paties naudai. Ir kokius tiktai dalykus turėsi savo įstaigoje, nei vienas centas nenuėis į šalį bet bus sunaudotas, jei ne ypatingai tavo naudai, tai naudai dalininkų.

ARGI NEGALIMA APSIEITI BE PASKOLOS?
Lietuviams paskola ir dabar kartais reikalinga, bet ateityje bus dar reikalingesnė. Mažai atsiras iš lietuvių, kurie norėtų bastyties po pasaulį savo tėvynę aplėdę išnaudojimu svetimitaučių - vokiečių. Po karės visame pasaulyje prasidės nauja era. Ir jau mes esame pasiryžę grįžti į Lietuvą ir atgaivinti ją. Tada tai ir bus reikalinga paskola ne tiktai atskiroms ypatoms, bet ir želioms bendrovėms, kada prisieis atpirti žemes, atstatyti triobas, steigti pramoniją ir vaizbą. Tokiuose dalykuose be paskolos apsieiti visai negalima. Iki to laiko mes lietuviiai turime jau turėti savo tvirtas įstaigas, kad neprisieiti kreiptis pas svetimitaučius pagalbos. Jeigu gi mes neturėsime savų įstaigų suorganizavę, tai visai lietuvių tautai gresia pavojus išnykimo, nes Vokiečiai Lietuvą atstitys ir apgyvendins savais žmonėmis ir po keliato metų mūsų vaikai, išmokinti jų dvasioje, lietuvių kalbą ir papročius užmirš. Jeigu mes neturėtume savo įstaigų, jeigu mums gėlbėtų vokiečiai, gėlbės mes mus, bet savo naudai ir šėimininkaus kaip jie norės, o mes ir tėvynėje pasiliksimė svetimais. Ot kodėl mums reikalinga turėti savo įstaigą ir paskolą nuo savo įstaigos, bet ne nuo svetimos.
Taigi, broli lietuvi ir sesute lietuvaite! Jeigu trokštate išgelbėti tėvynę ir joje gyventi, kaip žmogus. Jeigu nori, kad lietuvių tauta kultūriškai pakiltų ir liktų lygi kitoms tautoms. Jeigu nori buti šėimininku savo tėvynėj. Jeigu nenori daleistis, kad vokiečiai apgyventų ir galutinai užviešpatautų tą kampelį žemės, kuris nuo amžių tavo bočių krauju ir prakaitu aplaištavus. Jeigu nebeneri nešti svetimo jungo,
TAI PRISIDĖK SAVO TRISUS PRIE LIETUVIŲ BANKO!
VISAS INFORMACIJAS SUTEIKS
Bankierius J. Kowaliauskis
111 Salem Street Boston, Mass.

Gaujū
True translation
Trenton, 2
— Kada vien
geležies dirb
kų pakalbin
dirbantį dar
Frank Koss' b
bondstų, tai
kė, "į peklą
sais!"
Tuojaus s
ji visi to sk
kai, užmetė
virvę ir pe
balkį patra
Smaugiamas
ir stengdam
jis iškaboj
das. Pasku
myn ir išvil
ėsančio kai
išplukdyti.
Šo vieno dir
sūnus. Jis
duotą lekeij
ma ir sutil
darbo, jeig
paleis. Gav
są ir jis li
rytas iš dau
Walnut l
gegužės. —
iš kalėjimo
kurie buvo
priešingi v
dus nuplal
apibėrė plu
San Jose
žės. — Nar
pasivadinu
cieriais", i
lą H. Stei
kraučiu i
tol, kol jis
Paskui p
džio, o vėl
sto.
Pereitą
ganizacija
plūnksnav
ris dabar l
kad apsau
jos. Šian
rių" per t
"Si org:
Jose ir ap
jos skyr
Francisco
ton, Sant
ir kitose
me pasir
tikimybė
teisinga i
ir jeigu r
tai mes p
mus kari
valdžiai.
Richmo
gužės. —
tapo pero
tas iš nai
miesto pi
vo "teista
o paskui
bertas pl
kino 50 l
sidangsci
rasta", k
kęs Laisv
nelojališ
leido tik
žadėjo p
svės bon
dono Kr
sai atva
desimtie
jos.
San F
gegužės.
džios ty
nėjo "L

Gaujų veikimas

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Trenton, 28 d. balandžio. — Kada vienas iš J. L. Mott geležies dirbtuvės darbininkų pakalbino kitą ten-pat dirbantį darbininką, vengrą Frank Koss'ą, pirkti Laisvės bondus, tai pastarasis pasakė, "į paklę su Laisvės bondais!"

Tuojaus susirinko aplink jį visi to skyriaus darbininkai, užmetė jam ant kaklo virvę ir permetė virvę per balkį patraukė jį į palubę. Šmaugiamas, spardydamas ir stengdamosi pasiliuosuoti jis iškabėjo septynius sekundus. Paskui nuleido jį žemyn ir išvilko prie šalimais esančio kanalo rengėsi jį išplukdyti. Tuo tarpu įsikūso vieno dirbtuvės savininkų sūnus. Jis pagyrė Koss'ui duotą lekciją už nelajaliskumą ir sutiko išvaryti jį iš darbo, jeigu darbininkai jį paleis. Gauja paleido Koss'ą ir jis liko tuojaus išvarytas iš darbo.

Walnut Ridge, Ark., 2 d. gegužės. — Gauja pasigavo iš kalėjimo keturis vyrus, kurie buvo areštuoti kaip priešingi valdžiai, ir išsivedus nuapakė, išsmalavo ir apibėrė plunksnomis.

San Jose, Cal., 2 d. gegužės. — Nariai organizacijos, pasivadinusios "Laisvės rikieriais", pasigavo širyt tūlą H. Steinmoltg, Oaklando kraujučių ir pakorė laikė jį tol, kol jis nustojo samonės. Paskui pririšo jį prie medžio, o vėliaus išvežė iš miesto.

Pereitą naktį ta pati organizacija išsmalavo ir apiplunksnavo G. Koelger'į, kuris dabar laikomas kalėjime, kad apsaugojus jį nuo gaujos. Šiandien vienas "ricierių" per telefoną pasakė: "Si organizacija turi San Jose ir aplinkinėje 82 narius; jos skyriai randasi San Francisco, Oakland, Stockton, Santa Rosa, Polo Alto ir kitose vietose. Mes esame pasiryzę išnaikinti nešistikimybę. Mes padarome teisingą ir bešališką teismą ir jeigu randasi prirodymai, tai mes paduodame nešistikimus kariškai arba civiliskai valdžiai.

Richmond, Cal., 2 d. gegužės. — Kelrodis Poemisch tapo pereitą naktį pagriebtas iš namų, nutemptas prie miesto prieplaukas, kur buvo "teistas" už nešistikimybę, o paskui išsmalavotas ir apibertas plunksnomis. Jį kanikino 50 baltais plosčiais apsidangčiusių žmonių. "Is-rasta", kad jis nebuvo pirkęs Laisvės bondus ir buvęs nelajaliskai kalbėjęs. Jį paleido tik tada, kada jis prizadėjo pirkti už \$100 Laisvės bondus ir įstoti į Raudono Kryžiaus draugiją. Ji šio atvažiavo čionai pirm desimties metų iš Vokietijos.

San Francisco, Cal., 9 d. Campbell zupės dirbtuvėj gegužės. — Federalės valdžios tyrinėtojai, kurie tyrinėjo "Laisvės ricierių" or-

ganizaciją, susekė, kad į tą organizaciją priklausė ir tie apsimaukavę ir juodai apsidangstę vyrai, kurie šiomis dienomis nubaudė tūlą Henry Zang būk tai už nešistikimybę.

Sakoma, kad ta organizacija dabar visoj valstijoje smarkiai plėtojasi.

Neatsistodamas orkestrai griežiant tautišką himną tūlas rusas, Walter Zbioski, pasidarė daug nesmagumo. Jisai buvo teatre ant 86 gatvės, New Yorke.

Ant jo tuoj užpuolė kareiviai ir matrosai, išvilko jį iš ložos, kur jis sykiu su savo pačia sėdėjo, ir, publikai (daugiausiai moterims) plojant, išvilko jį į prieangį. Ten kareiviams jį baigiant atsirado galop policistas, kuris jį suareštavo.

Teisme Zbioski pasisakė, kad jam labai sopėję dantys ir jis visai negirdėjęs muzikos, nei matė žmonių stovint. Teisėjas jį paleido. Jo pačios nekludė, nes jį gražinant himną buvo atsiostojusi.

Laikė susirinkimo ant kampe 42-os gatvės ir Broadway, New Yorke, raginant pirkti Laisvės bondus, vienas vaikas užpuolė ant tūlo piešėjo Wm. Scheap ir sunušė jam veidą. Piešėjas tapo suareštuotas.

Vaikas sako, būk piešėjas paniekiančiai atsiliepęs apie Laisvės paskolą. Jis būk sakęs: "Aš neliesiu savo kraujo karėj ir aš ne pirksiu bondus", — už tai vaikas ir puolęs jį mušti.

New Yorke tūla mergina, V. Morris, kalbėjosi vokiškai su tūlu savo pažįstamu senyvu vyru. Umai pripuolė koks-tai vežėjas, M. Burns, ir parbloškė merginai ant žemės. Merginai šaukiant pagalbos užpuolikas liko areštuotas.

Teisme užpuolikas pasisakė mislinę, kad mergina su savo draugu džiaugiasi iš kaizerio laimėjimų. Tačiau jis pats prisipažino visai nesuprantantis vokiškai.

Mergina pasisakė kalbėjusi apie visai paprastus kasdieninius dalykus. Jos drabužiai buvo suteršti ir suplėšyti, bet pati nebuvo sužeista. Užpuolikas dar skundėsi, kad laukiant policisto, jį buvę "užpuolė" būrys vokiečių. Jis sakėsi kariavęs Amerikos karėj su Ispanija.

Jis pradėjo taip daug kalbėti, kad teisėjas turėjo sustabdyti perspėdamas, kad jis randasi teisme, o ne salione. Teisėjas žadėjo jį paleisti, jeigu jis atlygins merginai už sugadintus drabužius \$10, bet jis pasakė, kad "nemokės \$10 jokiai vokiečiai". Teisėjas nutėisė jį ant 5 dienų į kalėjimą.

Camden, N. J., 28 d. balandžio. — Šiandien trijose džio miesto vietose vos-ne-sai atvažiavo čionai pirm desimties metų iš Vokietijos.

Campbell zupės dirbtuvėj gegužės. — Federalės valdžios tyrinėtojai, kurie tyrinėjo "Laisvės ricierių" or-

Laisvės bondsais." Tuoj susirinko būrys darbininkų ir pasigirdo šauksmai "nulinčiuoti jį! Pakarti!" Jau buvo gauta ir virvė, bet kiti darbininkai jį išgelbėjo ir įstūmė į dirbtuvės raštinę, kolei atvyko policija. Policija perdavė jį federaliai valdžiai.

Tūlas vokiečys, H. Spiegel, buvo gaujos išvytas iš Penn. geležkelio aptvaro. Gauja pasigavo jį ir jau buvo užnerus kilpą ant kaklo, bet rimtesnieji perkalbėjo darbininkus, kad duotų jam 15 minučių laiko išsinešdinti iš aptvarų ir vieną valandą laiko išvažiuoti iš Camdeno.

Kitur, Everson and Levering dirbtuvėj policija išgelbėjo nuo gaujos darbininkų austrą J. Radzouski, kurį jau visai darbininkai buvo pasirenę pakarti. Policija jį suareštavo dėlei tolesnio tyrinėjimo.

Excelsior Springs, Mo. — Subatoj vietinės apsigynimo tarybos nariai, miestiečių miniai plojant, pagavo tūlą Otto Scharf, orkestrės vedėją iš Omaha, Neb., ir R. Gustloff'ą, vietos viešbučio savininką. Gauja juodu ištepė geltonais dažais. Scharf vėliaus buvo suareštuotas ir išvežtas į Kansas City.

Sakoma, būk Scharf sakęs, kad kaizeris esąs jo ypatingas draugas, ir kad jis norėjęs, kad amerikiečiai kareiviai nepasiektų laimingai Francijos. Gustloff'ui užprotestavus prieš gaujos elgimosi su Scharfu, jis, taipgi, liko išteptas dažais ir priverstas bučiuoti vėliavą.

DRAUGIJOS, KURIOS TURI "LAISVĖ" ORGANU.

SVIESOS DRAUGIJA ANSONIA, CONN. Viršiniųjų adresai: Pirmininkas St. Bujanaukas, P. O. Box 10.

Vice-primin. P. Auštra, 21 Rockwood Ave. Protokoly raštininkas J. Vaitkevičius, P. O. Box 128.

Finansų raštininkas A. Jakšytis, 103 Liberty St. Iždininkas J. Valaitis, 28 Crescent St.

Knygius P. Beliauskas, 21 Rockwood Ave. Knygius pagalb. P. Labanaukas, 11 Oak St.

Knygius raštininkas B. Navickas, 138 N. Main St. Susirinkimai atsibūna kiekvieno mėnesį po pirmos ta utarninką A. Mikalavicius svėtainėj, 2112 — 137th St., 7.30 val vakare.

FĖVYNES MYLETOJŲ DR-STĖS Elizabeth N. J. viršiniųjų adresai: Pirmininkas S. Morkis, 255 Bond St. Pirmininko pagalbininkas P. Kablis, 310 Pine St.

Nutarimų raštininkas J. Bielt, 109 Inslee Pl. Turtų raštininkas V. Balinskis, 516 Second St.

Organo raštininkas A. Lukoševičius, 228 First St. Iždininkas A. Balinskis, 153 Ripley Pl.

Kasos globėjai: St. Baltutis, 147 Clark Place. J. Jankauskas, 255 Bond St. Maršalka R. Kašetas, 129 Pine St.

Susirinkimai atsibūna kas trečias utarninkas K. Xvieno mėnesio, 8 val vakarė. A. Lutvino salėj, 69 So. Park St.

A.P.L.A. DR-JOS CENTRO VALDYBOS IR KUOPŲ SEKRETORIŲ ADRESAI: C. Pirm. J. K. Mažūnka, 1111 Market St., N. S. Pittsburgh, Pa. C. Pirm. pagalb. J. A. Rukas, 1421 Fayette St., N. S. Pittsburgh, Pa. C. Sekretorius J. L. Alexis, 1343 Medley St., N. S. Pittsburgh, Pa.

C. 2. Iždininkas K. T. Varsaičius, 122 Court St. C. 3. Turtų kontrolieriai: J. Briedis, 23 Rosmond St., McKees Rocks, Pa. W. A. Midvikis, 1405 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

J. Gaiginas, 109 Cross St., Carnegie, Pa. Kuopo sekretorių adresai: 1. Kuopos—A. Bazūka, 1323 Cassell St., N. S. Pittsburgh, Pa. 2. Kuopos—K. Strėlėnas, 119 Bell Ave., McKees Rocks, Pa.

3. Kuopos—J. Galginas, 109 Cross St., Carnegie, Pa. 4. Kuopos Pranas Pūksris, 1331 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. 5. Kuopos—P. Petrauskas, P. O. Box 118, Cuddy, Pa. 7. Kuopos—F. Savickas, 2203 Forbes St., Pittsburgh, Pa. 8. Kuopos—V. Stačinskis, 2102 Merimoss St., S.S. Pittsburgh, Pa. 9. Kuopos—A. Sheiris, 763—3rd Ave., New Kensington, Pa. 10. Kuopos—J. Shopis, 713 McKean Ave., Donora, Pa. 11. Kuopos—V. Gannulis, P. O. Box 400, Courtney, Pa. 12. Kuopos—P. Gudinas, P. O. Box 148, Ambridge, Pa. 13. Kuopos—J. Karpavičia, P. O. Box 315 Vestaburg, Pa. 14. Kuopos—J. Urbonas, 803 Talbot Ave., Braddock, Pa. 15. Kuopos—A. Gelazauskas, P. O. Box 49, Woodlawn, Pa. 16. Kuopos—F. Beinoris, P. O. Box 8, Aliquippa, Pa. 17. Kuopos—J. Armanavicia, P. O. Box 95, East Pittsburgh, Pa.

TEISYBĖS MYLETOJŲ DRAUGYSTĖ, MOLINE, ILL. Valdybos adresai: Pirmininkas S. Janulis, 1929—10th St., Moline, Ill. Knygius J. Savitskas, 354—5th St., Moline, Ill. Vice Prez. A. Trepkas, 349—10th St., Moline, Ill. Prot. Sekretorius S. Rusteikis, 1220—A. Chinikas, Moline, Ill. Iždininkas A. Chinikas, 302—5th Ave., Moline, Ill. Maršalka J. Kvalita, 1446—15th Ave., East Moline, Ill. T. M. Dr-stė susirinkimus laiko pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio Turner Hall svėtainėj, 14th St. ir 6th Ave., Moline, Ill.

L. PASELP. DR-STĖ "LAISVĖS" EASTON, PA. Prezidentas J. Katinis, 1113 Ferry St. Vice-prez. A. Meškavickas, 56 N. Locust St. Protokoly raštininkas ir organo prižiūrėtojas Alek. Vituris, Corn. Church & 6th St. Finansų Sekretorius S. Misson, 634 Ferry St., Easton, Pa.

Kasierius F. Vituris, 330 Taylor All., Phillipsburgh, N. J. Kasos globėjai: P. Liekūnas, 1120 Jackson St. M. Bundzinskaitė, 1534 Spruce St. Maršalka J. Carnis, 634 Ferry St.

Susirinkimai atsibūna kas pirmą Pėnų mėnesio, 8 val vakarė. Lietuvių Socialistų raime, 1214 Northampton St., Easton, Pa.

D. L. K. VYTAUTO DRAUGYSTĖ. BAYONNE, N. J. Valdybos adresai: Pirmininkas V. Sledzius, 48 E. 19th St. Pirmininko pagal. J. Kalnauskas, 21 E. 19th St. Protokoly sekret. M. E. Trakimas, 217 Ave. E. Finansų sekretorius A. Lukaitis, 73 E. 22nd St.

Kasierius F. Lukaitis, 93 E. 22nd St. Kasos Globėjai: K. Kuncevičius, 82 W. 19th St. A. Mačiulaitis, 19 E. 19th St. Maršalka—P. Barenas, 26 E. 21st St.

Susirinkimai atsibūna kas soredą po pirmam kiekvieno mėnesio 7-ą val vakarė, Felix J. Milvido svėtainėje, 26 E. 21st St., Bayonne, N. J.

LIET. SUNŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖ, ROCKFORD, ILL. Pirmininkas J. Rulis 321 Edward St. Vice-Pirmininkas A. šimons, 617 Michigan Av. rotokoly sekretorius O. Vailaitis, 622 Hullin St. Finansų Raštininkas P. G. Aleckynas, 1618 — 14th Av. Iždininkas S. Buzinskis, 721 Lincoln Av.

Kasos globėjai: St. Vazenas, 1529 — 10th St. P. Kutra, P. O. Box 80. Maršalka P. Vaitkus, 418 Wall St. Organo prižiūrėtojas A. Petronis, 719 Lincoln Av.

Susirinkimai atsibūna pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, Vego Hall, 9-th St., kamps 15-th Av., 2 val. po pietų.

LIETUVOS SUNŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖ, WAUKEGAN, ILL. Pirmininkas A. F. Sabackis, 812—8th St. Užrašų Raštininkas A. Bivinskis, 1410 So. Park Ave., Waukegan, Ill. Finansų Raštininkas W. Rbžinskis, 1430 So. Victoria St. Kasierius M. Karatlis, Kasos Globėjai: R. Dūdienė, 1428 S. Park Av. B. Dikšienė, 718 — 8th St. 1330 So. Jackson St., Waukegan, Ill. Maršalka E. Navickis, 1420 So. Victoria St., Waukegan, Ill. Pagelbininkas J. Wardauskas, 1448 Jackson St., Waukegan, Ill. Susirinkimai atsibūna kas trečias nedėdienį kiekvieno mėnesio 7 val po pietų. Lūpovybės svėtainėj, 801—8th St. * Sheridan Rd., Waukegan, Ill. Racine, Wis.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIET. VYRU IR MOTERŲ APŠVIETOS DRAUGIJA INDIANA HARBOR, IND. Valdybos adresai: Pirmininkas J. A. Lukoševičius, 3727 Deodar St. Pirmininko pagalbininkas K. Joutkus, 3808 Beach St. Natarimų raštininkas J. Sidanus, 3727 Deodar St. Turtų raštininkas P. A. Matonis, 3727 Deodar St. Iždininkas J. Joutkus, 3521 Deodar St.

VYRU IR MOTERŲ APŠVIETOS DRAUGYSTĖ CICEKO, ILL. Valdybos adresai: Prezident K. Adomaitis, 4845 W. 14th St. Prezidentė pagal J. Tarkauskas, 1401 So. 48th Ct. Protokoly raštininkas O. Šveeždienė, 1447 S. 50th Ave. Finansų Sekr. V. Šliūkeičis, 1409 So. 49th Ave. Kasierius Marijona Bartkienė, 1600 So. 48th Ct. Kasos Globėjai: S. Adomaitienė, 4845 W. 14th St. Zuzana Gutbaitienė, 1681 So. 49th Ct. L. Bertniant, 1533 So. 50th Ct. Maršalka T. Bartkus, 1500 So. 48th Ct.

Susirinkimai atsibūna kas penktą nedėdienį kiekvieno mėnesio J. Neffo svėtainėje, 1500 So. 49th Av. Ciceco, Ill.

C. L. T. D. DR-JOS MIRTOS VALDYBA, CLEVELAND, OHIO. Pirmininkė V. Ivanaukaitė, 1462 East 33rd St. Vice-Pirmininkas J. Katkauskas, 6523 Superior Avenue. Protokoly Sekretorė M. Misičevičė, 1452 E. 23rd St. Fin. Raštininkas Antanas Banalis, 1449 East 24th St. Kasierius M. Lavinskas, 8120 Cory St. Kasos Globėjai: O. Sidabirė, 2120 St. Clair Ave. V. Kvedaravičius, 1643 Oregon Ave. Daug repeticijos atsibūna kiekvieną Seredą nuo 7.30 val vakarė ant Schwab svėtainės, 6131 St. Clair Ave. Mėnesiniai susirinkimai atsibūna kas trečią pėnų mėnesio 8 val vakarė ant Schwab svėtainės, 6131 St. Clair Ave. Knygynas randasi Neuros krautuvių, 2047 Hamilton Ave. Knygos išduodamos kiekvieną pamedilio vakarą nuo 7.30 val vakarė. Knygius Pranas Tumosas, 3570 E. 72nd St.

L. D. L. D. CENTRO VALDYBA. Pirmininkas A. Zolynas, 8 Merchant Place, Newark, N.J. Sekretorius K. Steponavičius, Box 17, Cliffside, N. J. Iždininkas K. Lukus, 191 Grand St., Brooklyn, N. Y. Visos kuopos su reikalais, kreipkitės viršūnėlytais adresais, dabartinėi Centro valdybai

LAISVĖS SUNŲ DRAUGYSTĖ MAHANŲ CITY, PA. Pirmininkas P. Ysoda, 534 E. Mahanoy Ave. Pirmininko Pagelb. J. Kovas, 1227 E. Pine St. Prot. Raštininkas A. Ramanauskas, 1025 E. Pine St. Finansų Rašt. P. Pečiūlis, 1229 E. Pine St. Iždo trustisai: A. Rackauskas, 30—10th St., J. Beukus, 1121 E. Mahanoy Ave., J. Mickūnas, 819 E. Pine St. Maršalka W. Aliečūnas, 1100 E. Market St.

Susirinkimai atsibūna paskutinį papedį kiekvieno mėnesio, 7 val vakarė, Juozo Margelio svėtainėje, 60 N. Main St., Mahanoy City, Pa.

DRAUGIJA SUNŲ IR DUKTERŲ LIETUVOS, MELROSE PARK, ILL. Valdybos adresai: Pirmininkas A. Staškus, Box 1127, Melrose Park, Ill. Pirmininko pagalbin. M. Kartasakis, Box 835, Melrose Park, Ill. Nutarimų raštininkas A. Starevicia, Box 1130, Melrose Park, Ill. Iždininkas F. Lapinski, Box 1109, Melrose Park, Ill. Iždo Globėjai: V. Urbonas, Box 747, Melrose Park, Ill. B. Wolowycy, Box 646, Melrose Park, Ill. Organo užžiūrėtojas A. Starevicia, Box 1130, Melrose Park, Ill. Susirinkimai atsibūna kiekvieno mėnesio 3 nedėdienį, 1 val. po pietų Frank ir James svėtainėj.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St. Turtų raštininkas P. Rakšytis, 820 Prospect St.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS Valdybos adresai, Racine, Wis. Pirmininkas J. J. Juozapavicia, 1915 Jay Eye See Ave. Vice-prim. St. Gelumbauskas, 920 Jackson St. Nutarimų raštininkas J. G. Wpsilait, 1021 La Salle St.

VIETINĖS ŽINIOS

11d. gegužės, McCaddin svetainė, LSS. 19 kuopa statė scenoj veikalėlius: "Legaliski Zmogudziai" ir "Penktas Prisakymas". Zmonių buvo vidutiniškai.

Nepaprasta diena. Vietos ir apielinkiu lietuviu turės nepaprastą dieną — 25 d. gegužės. Gal daugelis paklaus: "Kodėl ta diena nepaprasta?" Taigi, klausykite: minėtoji diena, McCaddin svetainė, tarpe So. 2 ir 3 gatvių, bus sulosta puikiai ir juokingiausia lietuvių kalboj komedija "Farmazonai". Kurie neatilankys pažūrėti šio veikalio, paskui gailės. Kadangi veikalas ilgas, tai lošimas prasidės lygiai 8 val. vakare, todėl publika malonė į laiką susirinkti.

Kainos nuo 25 c. iki 75 c. Užkviečiame visus. Rengėjai.

Pranešimas. L. D. L. D. 24 kuopa, Central Brooklyne, turės susirinkimą 17 d. gegužės, pėnyčioj, 7:30 val. vakare, socialistų svetainėj, 33 Hudson Ave., C. Brooklyn. Visi nariai privalo būtinai susirinkti ir užsimokėti mokesčius, nes kitaip negalėsite gauti šimtet išleistų knygų. Kuopos Organizatorius.

Cliffside lietuvių žiniai. Linksma gegužinis pasilinksminimas. Rengia S. L. A. 70 kuopa, subatoje, 18 d. gegužės, svetainėje G. Pouzene's, Walker ir Third Sts., Cliffside, N. J. Prasiidės 7 val. vakare. Muzika po vadovyste A. Rudamino. Įžanga 25 c. ypatai. Užprašome visus vietas ir apielinkiu lietuviu ir lietuvaiteis atsilankyti, nes bus gana linksma ir žingeidus vakarėlis. Rengėjai.

Pranešimas. Pranešame visoms draugijoms, kurios tik rengia kokius nors pasilinksminimus. Kad šv. Jurgio draugystė turi padarius kontraktą su Juniper parko savininku ant 3 d. rugpjūčio. Todėl meldžiame ant minėtos dienos nerengti jokių pramogų, kad vieni kitiems neužkenktume. Varde draugystės Pirm. F. Pipiras.

20 d. balandžio šv. Jurgio draugystė apvaikščiojo dvidešimt penkių metų savo gyvavimo jubilėju. Vakare buvo ir pamarginimų. Bet tuliems mūsų laikraščiams tas labai nepatiko ir "Garsas" stačiai pasakė, būk šv. Jurgio draugystę socialistai paėmė. Turiu pasakyti, kad šv. Jurgio draugystė yra bėparatyvė, prie jos gali prigulėti įvairių pažiūrų žmonės ir jie turi lygias teises. Todėl kviečiame visus prie jos prigulėti ir naudotis lygiomis teisėmis. Toliaus "Garsas" pasakytė kaslink atsisojimo, būk žmonės buvę prigauti. Pirminkas paprašė visus draugystės narius atsisojti

ir, su muzika, atiduoti pagarbą susirinkusiems svečiams. Cia, matomai, rašėjas ar tai nesuprato kame dalykas, ar tyčia taip parašė.

Partatina kitą sykį daugiau teisybės prisilaikyti. F. Pipiras.

L.S.S. 19 kuopos draugiskas vakarėlis su koncertu bus subatoje, 18 d. gegužės, socialistų ruimuose, 308 So. 5-th St., Brooklyne. Pradžia 8 val. vakare. Kviečiame atsilankyti. Pelnas skiriamas ruimų užlaikymui. Komitetas.

18-tas metinis piknikas. 26 d. gegužės, Juniper Parke, Maspeth, L. I., bus 18-tas metinis piknikas Lietuvos Gimnastikos Klubo. Pradžia 2:30 val. po pietų. Įžanga 25 c. ypatai. Meldžiame visus atsilankyti. Rengėjai.

Linksma Sekminės. L. M. P. S. kuopa rengia pikniką, kuris įvyks 19 d. gegužės, 2 val. po pietų, Feldman Queens parke. Įžanga 25 c. ypatai. Karės takų nebus. Apart šokių bus ir programos, susidedantis iš 8 įvairių šmotų. Reikia važiuoti Grand St. karais iki Gariman St., o ten išlipus paeiti į tiesę ir tuojais bus parkas. Kviečiame visus atsilankyti. Rengimo Komisija.

Extra. Lietuvių kriaučių 54, 58 ir merginų unijos skyrių bus nepaprastas susirinkimas pėnyčioj, 17 d. gegužės, Tautiškam Name. Pradžia 7 val. vakare. Visi nariai privalo atsilankyti, nes turime dag reikalų apkalbėjimui, ypatingai apie Livino streiką ir tt. Nepraileiskite šio susirinkimo, nes labai svarbus. K. Vilkas.

Is Brooklyno šaukiama kariumenėn 6,000 vyrų. True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 17, 1918, as required by the Act of October 6, 1917 ("Trading with the enemy act").

Veik visoms vietas kariškoms komisijoms (Local Draft Boards) liko praneštai skaitlinės, kiek turės būti pašaukta vyrų šime emime kariumenėn. Viso iš Brooklyno bus pašaukta 6,000 vyrų. Jie bus išvežami savaitės laike pradėdant nuo 25 l. gegužės. Sulyg abelno vyrų skaičiaus išėina, jog vietas komisijos turės parūpinti vi-lutiniai po 100 žmonių kiekviena komisija. Iki šiol, po didžio pereitą rudenį emimo, kiekviena komisija turėdavo parūpinti daugiausiai po 40 vyrų ant sykio. Štai po kiek vyrų turės kiekviena komisija (board) parūpinti: 23 boardas, — apie 97; 24, — 93; 25, — 90; 26, — 90; 27, — 113; 28, — 115; 31, — 111; 32, — 113; 33, — 93; 35, — 101; 36, — 138; 37, — 106; 38, — 103; 41, — 118; 42, — 134; 43, — 93; 44, — 103; 45, — 107; 47, — 112; 49, — 120; 50, — 129; 51, — 121; 52, — 86; 53, — 91; 54, — 87; 57, — 106; 58, — 127; 59, — 132; 60, — 126; 61, — 69; 62, — 99; 63, —

103; 64, — 115; 65, — 120; 66, — 109; 68, — 67; 75, — 93; 76, — 119; 77, — 106; 82, — 115; 84, — 12; 67, — 87; 70 — 76.

Marskininių streikas. Po No. 193—195 Grand St. marskininiai išėjo į streiką. Ten dirba daugiausia moterys, tarpe kurių randasi nemažai ir lietuvių. Iš viso dirba apie 100 darbininkų; išėjus į streiką, pasiliko dirbti apie 30, visi kiti streikuoja. Streiklaužiauja kelios lietuvis. Streikieriai reikalauja pažinti uniją ir sutrumpinti darbo valandas. Streiko komitetas nuo lietuvių randasi S. Jusaičiūtė. Streiko komitetas persergeti lietuviu ir lietuves neiti į tą dirbtuvę dirbti.

Jauniks 86 metų, o jaunoji 18 metų. Šiomis dienomis Brooklyne tulas Hart, 86 metų amžiaus "jaunikaitis", apsi-vedė su panele Wolf 18 m. amžiaus. Vestuvės dalyvavo jaunosios motina.

Įgriuvo subway. Eastern Parkway subway, ant Prospect Park Plaza, Brooklyn, N. Y., įgriuvo subway. 3 darbininkai užmušti ir 9 sužeisti.

Areštuoją bedarbius. 14 d. gegužės New Yorko valstijoj įėjo į galę įstatymas, draudžiantis žmonėms būti be darbo. Tą pačią dieną Brooklyne vienoj billiardinėj tapo suareštuoti 7 vyrai-bedarbiai.

Neparastas karštis. Ikišiol vis buvo šaltas oras, bet 6 ir 7 d. gegužės staiga užėjo tokie karščiai, kad daugelis net susirgo. Karštis siekė arti 90 laipsnių. Paskui truputi atvėso. 10 d. gegužės užėjo didelė lietaus audra ir po audros vėl oras staiga atšalo. Prie tokių staigių oro parmainių žmonės privalo būti atsargiais, nes daugelis susserga tai nuo karščio, tai nuo šalčio.

Reikalinga Vyrų! REIKALINGA vyrų, kurie yra gabūs kaipio pardavėjai ir kurie plačia pažinti tarp žmonių. Lengvas darbas, galima atlikti savo liuosose valandose arba nuolat. Galima uždirbt nuo \$35.00 iki \$75.00 į savaitę. Rašydama paminkė kokį ir kiek palirimo esti turėjus tam darbe ir t.t. P. O. Box 274, New York, N.Y. (6-7)

REIKALINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APTIEKA. Būtinasis receptas su didžiausia atyda, veidūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vianatinė lietuviška aptieka. Bostone ir Massachusetts "valstijoj Gyduolių gailit gauti, kiekles tik pasuly yra vartojamos. Gailit reikalaut per laiskua, o aš prisiūsiu per ekspresą.

K. ŠIDLIAUSKAS. Apletorius ir Savininkas 226 Broadway, kamp. C Street SOUTH BOSTON, MASS. Tel. So. Boston, 21014 ir 21013.

Bell Phone Dickinson 3965 M. Dr. Ignotas Stankus 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Lietuvis Daktaras ir Chirurgas. Ofiso valandos: Nuo 9 rito iki 5 po pietu Vakaraais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M. Nedėliomis iki 4 po pietu.

LIGŲ PRIEŠAS — MŪSŲ DRAUGAS. Zmogus linksma ir ramus, kol jis sveikas. Papras-ta liga padaro žmogų nelainingu. Tankiausiai žmogų kankina vidurių arba skilvio ligos — nemalimas, dispepsija, diegliai ir skausmai, išputimas, diegliai šonuose, krūtinėje ir nugaroje, užstojimas gerklėje ar krūtinėje ir t. t. Tas paeina nuo nereguliariško ir ne-normališko skilvio. Geriausias vaistas, kuris apsaugoja nuo tų ligų arba greit jas prašalina — tai Provizorius Vinco J. Daunoros TREJOS DEVYNERIOS arba TREJANKA. Tai ne-įveikimas ligų priešas, o laimė mūsų draugas. Reikalaukite to draugo pas agentus arba tiesiog prisiūsi-lami 50 centų pačtos ženkeliais. Vincas J. Daunora, Provizorius, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

ATYDAI BROOKLYNO IR APIE-LINKĖS LIETUVIAMS. Taisau namus kaip iš lauko, t. t. ir iš vidaus; mūriniu, pliel staruoju, cementuoju ir pentinu. Už savo darbą garantuoju. Kainos pri- einamos. Duodu rodą dykai. Ant reikalavimo važiuoju ir toliau. Reik- vale kreipkitė, ypatingai ar laišku PRANAS GRAZYS Sapos adresas: 46 Power Street Gyvenimo vieta: 522 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Kampas Myrtle Ave.

INTERNATIONAL AUTO SCHOOL. Mūsų ilgametinė praktika mokini- me padarė mūsų mokyklą viena iš geriausių. Turime nuosavą garadžių su 20 automobilių ir duodame progą išmolti mechanizma įvairių išdirbys- čių automobilius. Mokiname jus pri- ginkto kalboje. Mūsų išmokinai yra ekspertai važinėjime ir išduodame diploma užtvirtinta per konsula. Po užbaigimui mūsų mokyklos ga- lite šoferiauti netik Šv. Valstijoje, bet ir Europoje. Dieniniai ir vakari- niai kursai. Speciališkas skyrius mo- terims. Rašykite ar ypatingai atsilan- kykite šiuo adresu: INTERNATIONAL AUTO SCHOOL 147 E. 40-th St., New York, N. Y.

RUŠŲ PAŠELPINĖS DRAUGIJOS "MOKSLAS" 1-mas SKYRIUS. Rengia grandiozišką Perstatymą, Balių ir Koncertą. Bus sulosta operetė "Svatania na Gončarivci" (PIRILYBOS) — Režisierius A. KARPOVICIUS. Koncerte dalyvauja AIDO choras po vadovyste prof. Eremno. Griėžis puiki orkestra.

Atsibus Nedėlioj, 19 d. Gegužės-May, 1918. Pradžia balias 3 val po pietu. Perstatymas ir koncertas 5 val. va- kare. Po perstatymo šokiai iki vėlai nakčiai. KAINOS TIKIETŲ: 35c, 50c, 75c.

LABOR LYCEUM 949—957 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

MANHATTAN HATS YRA ŽINOMOS KAIP GERIAUSIOS. Pirm negu pirkis šiaudinę ar panama skrybelę, įsitėmky į mūsų langus, kur išdėtos naujausios mados skrybelės. Niekad nepirk pigio išdarbio skry- belės, nes kaip tik sulis, tuojau susi- gadina šėipas. MANHATTAN skry- bėlės turi jau iš- sidirbę vardą, kaipio geriausios rūšies ir pilnai užganėdina kiekvieną. Jeigu nešiojai mūsų skrybeles, tai be- abejonės žinai, jeigu ne, tai iš- bandyk. Mūsų skrybeles yra rankų darbo ir užlaiko šėipa. Kainos nuo \$1.50 iki \$3.00. Pana- mos importuotos — nuo \$2.50 iki \$7.00. Todėl pirk geriausias skrybeles.

MANHATTAN HAT STORES 230 Grand Street, BROOKLYNE 479 Grand Street, New Yorke krautuvė: 159 E. Broadway

Sveikata priguli nuo gerumo dantų. Gydyk savo DANTIS pas ger- ų LIETUVIŠKĄ DENTISTĄ. Dantis yra ištraukiami be jo- kio skausmo. Dvigubos kepuraitės (caps), geriausi titelėliai (bridge) ir vi- sokiti kiti darbai padaromi už vidutiniškas kainas. DR. J. LIEBERMAN DENTISTAS 408-410 So. 2-nd St., BROOKLYN, N. Y. Telephone Stagg 1533. Kalbu lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VIENATINĖ Automobilių Mokykla Kuri gyvuoja nuo 1905 metų. Mūsų ilgametinė praktika mokini- me padarė mūsų mokyklą viena iš geriausių. Turime nuosavą garadžių su 20 automobilių ir duodame progą išmolti mechanizma įvairių išdirbys- čių automobilius. Mokiname jus pri- ginkto kalboje. Mūsų išmokinai yra ekspertai važinėjime ir išduodame diploma užtvirtinta per konsula. Po užbaigimui mūsų mokyklos ga- lite šoferiauti netik Šv. Valstijoje, bet ir Europoje. Dieniniai ir vakari- niai kursai. Speciališkas skyrius mo- terims. Rašykite ar ypatingai atsilan- kykite šiuo adresu: INTERNATIONAL AUTO SCHOOL 147 E. 40-th St., New York, N. Y.

REUMATIZMAS. NEPAPRASTA NAMINĖ GYDUOLĖ, KURIA PATARIA VARTOTAS, KURIS IŠSIGYDĖ. YPAČ PA- TARIA TIEMS PASINAUDOT, KU- RIE SUNKIAI KENCIA NUO REUMATIZMO. Nesiusk pinigų, prisiusk tik adresą. Kentėjimas ir vargas per daugelį metų supažino šitą vyrą Mark H. Jackson iš Syracuse, N. Y., kaip didė- lį priešas žmogaus gyvenime yra reu- matizmas. Iš šitos priežasties pas- jį išaugo simpatijė dėl to nelaimin- gų žmonių, kurie papuolė į panašią nelaimę. Jis nori kad kiekvienas sergantis ta liga žinotų, kaip jis iš- sigydė. Skaityk ką jis sako.

MACYS BROS. NAUDOKITĖS PROGA! Didelis išpardavimas Aisbaksių, Vežimukų (ke- rečiukų) ir daug kitokių daiktų pigiausia kaina. Išlygos lengvos \$1.00 SAVAITEJ

MACYS BROS. 193-200 Grand Street, BROOKLYN, N.Y. Tarpe Driggs ir Bedford Ave's. Tel. 2372 Greenpoint.

Kuomet žmogus serga jis visu pirmiausia pasiklausia savęs: Kur rasti gerą gydytoją? Jeigu nueisi į DR. LEWIS ofisą, 749 Sixth Ave., New York, ten rasi tą gerą ir užtikrinantį specialistą. Nereikės tau daugiau vaikštinėti pas kitus gy- dytojus, aikvojant savo laiką ir pi- nigus. Kuomet nueisi ten, atrasi, kad šit- kas gydytojas atydziai peržiūrė tave, kad tikrai sužinojus kur tau kenkia. Jo ofisas įtaisytas su moderniškau- siais ir moksliškais aparatais. Jeigu arba šlapumo, taipgi ir "X-ray" egzaminacija. Šitie tyrinėjimai ir platus žinojimas vyriškų ligų išvengia pavojų, klaidų. Gydy- tojas pasakys tau kažnas už išsigydyta. Kiekvienas sergantis darbininkas gali gaut šito gydytojaus pagelbėnes iš priežasties di- delio praktikalimo, kainos yra labai mažos. Nėra reikalo mokėt viską ant syk. Išmokėjimas galima daryt kas savaitė arba kas mėnuo. Pas jį randasi kiekvienas moderniškas aparatas, reikalingas prie išgydyimo vyriškų ligų, kaip tai: "Static", "Galvanic", "Fa- radic", "High Frequency Electric" ir "Electric Oscillators" (elek- tro prietaisai) ir daug kitų. Gydytojas vartoja vėliausias mados "serum" injection (leid- imą) "phylacogens", Bacterines ir "Vaccines". Jis gydo pasekmingai naujai atsiradusias ir įsėjėnėjusias ligas vyrų ir moterų, kaip tai: krūjo nėšvarumas, odos ligas, katarą, skau- dėjimą gerklės, plaučių, pilvo ir inkstų ligas, nerviškaumą ir nusilp- nėjimą. Ateik pas mane ir pasveik. Patarimas dykal. Jo kainos yra žemos. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. DR. LEWIS Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

KIEKVIENAM REIKALINGAS Lietuvos žemlapis Taisė M. Salčius. Kaina 60c. Kultūros Istorija, trijuose tomuose, puikiais aparais. Kaina \$3.00. Gaunama "Laisvės" kny- gyne.

SENIUSAIA BUČERNĖ. Seniausia ir geriausia lie- tuviška bučer- nė, kur galims gauti šviežią mėsą ir skilandžį ir dešrų. To dėl kviečiu aš silankyti mane krautuvėn ir užtikrinu, kad mano patarnavimai bus kiekvienas užganėdintas. JUOZAS RADZEVIČIUS. 28 TEN EYCK STREET. BROOKLYN, N. Y.

PURI DOVANA! Kas priėis 3 dolerius, tas gaus "Laisvę" ant metų ir dovana \$1.00 vertės knygą, arba "Kardą" ant me- tu. Ta proga galite naudotis tik iki 31 d. gegužės. Dovanos bus duoda- mos tik naujiems skaitytojams. Pi- nigus siųskite šiuo adresu: M. Purvenas, Gardner, Mass. 283 Pine St., (33-40)

K. LUTKAUS ŽODIS. Jeigu tau rei- kalinga skrybė- lė, marškiniai, renkotinis, Het- sargis, kakla- makštelis, valai- ūšus ar kitokių vyriškų apdė- lai, užėik pas mane, o gausi viską, vertės savo pinigų.

131 Grand St., BROOKLYN, N. Y. JOSEPH LIPMAN, M. D. Specialistas moterų ligų 114 E. 50th St., New York, N. Y. OFISO VALANDOS: iki 10 val ryte; nuo 1 iki 2 val. p. Nedėliomis pagal sutartį. Egzaminavimas DYKAL. Mes iš- dėt ir nuo 7 iki 8 val. vakare. Joms ir pasakome visas ligas ir po- gelbatime. Iš kitur atvyzėvėliaus ligonitams parūpiname vieta, kol gy- vons. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiūrėsim ir duosime pristelėją rodą. Patarnavimas vital pigus. Ne užmirškite mane antraš. Dik. J. LIPMAN. Vienos ofisais: 314 E. 10th St. Antras Ofisais: 1945—7th Ave. artį 117th St., New York City

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK

DR. LEWIS. Ofiso valandos: nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Nedėliandiais: nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu. 749 SIXTH AVE., tarpe 42-nd ir 43-rd Sts NEW YORK